

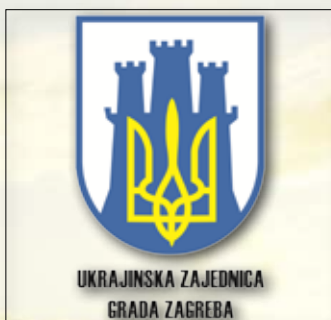
ВІСНИК *української громади в Хорватії* **VJESNIK** *ukrajinske zajednice u Hrvatskoj*

Загреб, 2015 - номер 36

Zagreb, 2015 - broj 36

UKRAJINSKA ZAJEDNICA REPUBLIKE HRVATSKE

UKRAJINSKA ZAJEDNICA
GRADA ZAGREBA

KPD UKRAJINACA "KARPATI"
LIPOLJANI

«Dnipro» Rijeka

«Ukraina» Slavonski Brod

KANIŽA

«Andrija Peliha» Šumeće

«Lesja Ukrajinka» Osijek

«Ivan Franko» Vukovar

Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Видавець: **Українська громада Республіки Хорватія**
Remetinečka cesta 79A, 10 000 Zagreb
Tel: 01/370-1939 ; Fax: 01/370-1936
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun u Hypo Alpe-Adria banci: 2500009-1102188395
Uredništvo Vjesnika: **Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek**
Tel: 098/ 1933-288 ; e-mail: vjesnikuz@gmail.com ; ISSN 1847-327X
"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: **1200 primjeraka**
Tisak: **Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**

За видавця: **Микола Застрижний**
За издавача: **Nikola Zastrižni**
Головний редактор: **Оксана Мартинюк**
Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**
Редакція: **Борис Гралюк, Михайло Семенюк, Оксана Стурко**
Uredništvo: **Boris Graljuk, Mihajlo Semenjuk, Oksana Sturko**
Лектор хорватської мови: **Нівес Романек**
Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**
Коректор: **Єсенка Муськів**
Korektor: **Jesenska Mišktiv**
Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**
Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

ЗМІСТ - SADRŽAJ

NOVOSTI IZ SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE

4 Predsjednica Republike primila izaslanstvo Savjeta za nacionalne manjine. *Nacionalne manjine info, 25. lipanj 2015.*

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

- 5 Урочиште відкриття пам'ятника Тарасу Шевченку в Загребі. *Оксана Мартинюк*
- 7 U Zagrebu otkrivena spomen-bista ukrajinskog pisca Tarasa Ševčenka. *Đuro Vidmarović*
- 9 Održani Izbori za članove vijeća i predstavika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne uprave i područne (regionalne) samouprave.
- 10 Održano IX. Rešetarsko proljeće. *Ivan Semenjuk*
- 10 "Euromajdan" u Zagrebu - izložba čeških fotografa. *Slavko Burda*
- 11 Izložba u Slavskom Brodu BISER DNJIPROPETROVSKE REGIJE - Petrykivka dyvosvit. *Jesenska Miškov*
- 11 "Petrykivskyj dyvosvit". *Ivan Semenjuk*
- 12 U Slavskom Brodu predstavljene knjige Zakarpats'ka Ukrajina i Ukrajinski Karpati. *Jesenska Miškov*
- 13 IV. susret jezika i kulture Čeha, Slovaka i Ukrajinaca u Osnovnoj školi u Lipovljanima. *Ivan Semenjuk*
- 13 Održana godišnja skupština KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani. *Ivan Semenjuk*
- 14 Održana konstituirajuća sjednica Ukrajinskog vijeća u Vukovaru. *Vera Matušinski*
- 14 Godišnja Izvještajna skupština UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod. *Elena Romanjek*
- 15 Održana 49. sjednica Predsjedništva Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske. *Oksana Martinjuk*
- 16 Покладання вінків у Ілоку загиблим воїнам III Українського фронту. *Тетяна Рамач*
- 16 Obilježena 70. obljetnica proboja logoraša iz Jasenovca. *Slavko Burda*
- 17 Svečano otvorenje novog Društvenog doma u Kaniži. *Mirjana Has*
- 18 U Zagrebu održan OKRUGLI STOL - na temu "Vanjska politika Europske Unije i odgovor na krizu u Ukrajini". *Slavko Burda*
- 19 Dan nacionalnih manjina Grada Zagreba. *Veronika Čorluka*

DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA - ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ

- 20 Літературно-музичний вечір присвячений Тарасу Шевченку в Осієку. *Олеся Мартинюк*
- 20 Članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže su poželjni sudionici na mnogim manifestacijama. *Mirjana Has*
- 21 U Vukovaru održani "Dani ukrajinske kulture". *Tetjana Ramač*
- 22 Proljetni nastupi i planirane aktivnosti za ljeto 2015. - UKPD "Ukrajina" Slavonski Brod. *Elena Romanjek*
- 23 День національних меншин Вуковарсько-сремської області. *Тетяна Рамач*
- 24 "Iz bakine škrinje". *Ivan Semenjuk*
- 24 Franjo Čepka (Franc) - najstariji aktivni član UKPD "Ukrajina". *Elena Romanjek*
- 25 Першотравнева маніфестація у Вуковарі. *Тетяна Рамач*
- 25 Фестиваль "Калина" у Сремській Мітровиці. *Михайло Семенюк*
- 26 Nastup KPD Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana na Berenjskim susretima u Mađarskoj. *Ivan Semenjuk*
- 26 925-godišnjica ukrajinskog grada Husta. *Ivan Semenjuk*

ЦЕРКВА - НАШ ГОЛОВНИЙ ОСЕРЕДОК

- 27 2015. godina u Ukrajini posvećena metropolitu Andreju Šeptyckom. *Sergej Burda*
- 28 Prva sveta pričest u grkokatoličkoj crkvi u Kaniži. *Mirjana Has*

UZ 100. obljetnicu prvog svjetskog rata

- 29 Carske i kraljevske pješačke pukovnije br. 16, 53, 54, i 93 u borbama kod Dobronoutza/Dobrynivci u Bukovyni. *Boris Grafjuk*
- 31 Tijekom ljetne sezone 2015. u Hrvatsku na odmor će biti dovedeno više od 400 ukrajinske djece. *Veleposlanstvo Ukrajine u RH*

Na naslovnoj stranici: Novootkrivena spomen-bista ukrajinskog pisca Tarasa Ševčenka u Zagrebu

Na zadnjoj stranici: Djeca iz Ukrajine kod spomenika Tarasa Ševčenka u Zagrebu

Predsjednica Republike primila izaslanstvo Savjeta za nacionalne manjine

Predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović u srijedu, 24. lipnja primila je izaslanstvo Savjeta za nacionalne manjine RH na čelu s predsjednikom Savjeta Aleksandrom Tolnauerom. U izaslanstvu je bila i potpredsjednica Savjeta Renata Trischler te saborski zastupnici nacionalnih manjina i članovi Savjeta Vladimir Bilek, Nedžad Hodžić, Šandor Juhas, Milorad Pupovac i Furio Radin. U razgovorima je izaslanstvo predsjednicu Grabar-Kitarović upoznalo sa svojim ocjenama i viđenjima stanja ljudskih prava i sloboda u Republici Hrvatskoj, posebno kada su u pitanju pripadnici nacionalnih manjina.

U tom kontekstu članovi izaslanstva izrazili su svoju zabrinutost zbog rasta nesnošljivosti prema manjinama te upozorili na narušavanje političke i međuetničke tolerancije u zemlji, a posebno su upozorili i na sve izraženije pojave netolerancije i nesnošljivosti među mladima. Izražavajući zabrinutost takvim tendencijama u hrvatskom društvu članovi Savjeta pozvali su predsjednicu RH Kolindu Grabar-Kitarović da pruži potporu i pomoć u borbi protiv tih negativnih pojava.

Predsjednica Republike Grabar-Kitarović iskazala je zabrinutost dubinom podjela u društvu i izrazila razumijevanje za osjećaje koje tište

brojne hrvatske državljane drugih nacionalnosti poručivši kako moramo zadržati visoke standarde ljudskih i manjinskih prava koja smo dosegli u vremenima ulaska u EU te je pozvala članove Savjeta na uspostavljanje zajedničkih projekata i inicijativa

● Predsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH, Aleksandar Tolnauer i Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović

koji će promicati vrijednosti suživota i snošljivosti kako bi se zajednički suprotstavili bilo kojem obliku diskriminacije. Predsjednica Republike. U razgovorima je izaslanstvo Savjeta za nacionalne manjine RH izvijestilo predsjednicu Republike o razlozima donošenja Deklaracije o nesnošljivosti i etnocentrizmu u Hrvatskoj koju su prošlog mjeseca u Puli potpisali svi saborski zastupnici nacionalnih manjina i predsjednik Savjeta Aleksandar Tolnauer.

Predsjednica je pozvala članove Savjeta za nacionalne manjine i na suradnju u Vijeću za društveni razvitak koje će uskoro biti osnovano, a koje će se baviti i ovom problematikom.

Članovi izaslanstva iskazali su zahvalnost Predsjednici na njenim stalnim nastojanjima u širenju i promicanju tolerancije, uključenosti i razumijevanja te borbe protiv podjela u društvu. Pritom su posebno izdvojili jasne osude isticanja fašističkih simbola kao i poruke upućene u predsjedničnom govoru povodom obilježavanja Dana antifašizma u Brezovici.

Predsjednica Republike je članovima izaslanstva Savjeta za nacionalne manjine čestitala Dan državnosti naglasivši kako je to praznik svih građana naše domovine.

Nacionalne manjine info, 25. lipanj 2015.

Урочисте відкриття пам'ятника Тарасу Шевченку в Загребі

Всесвітньої Координаційної Ради Михайло Ратушний, колишній президент Хорватії, а нинішній голова Хорватсько-українського товариства Степан Месіч, колишні Посли Хорватії в Україні Джуро Відмаровіч та Мар'ян Комбол, заступник Міністра культури Хорватії Ален Каймовіч, Посли інших країн: Норвегії, Польщі, Азербайджану, представники хорватської громадськості та керівники дипломатичних місій, акредитовані в Хорватії, керівники українських товариств на чолі з головою Української громади в Хорватії Миколою Застрижним, представники духовенства,

хорватських та українських засобів масової інформації, шанувальники української культури.

Відкриття церемонії розпочалося звучанням Гімну Республіки Хорватія і Гімну України. Біля пам'ятника були закладені капсули з землею із Києва та Каніва, а також пам'ятка від представників української громади, які брали участь у проєкті.

Ведучою урочистого заходу була Марія Мелешко, яка закликала відкрити пам'ятник голову Організаційного комітету Бориса Гралюка, Мера міста Загреб Мілана Бандіча, Посла України в Республіці Хорватія Олександра Левченка

У хорватській столиці, місті Загреб, 21 травня 2015 року відбулась урочиста церемонія відкриття пам'ятника великому українському поетові, художнику, громадському та політичному діячу, духовному батьку української нації Тарасу Григоровичу Шевченку.

Мрія українців Хорватії збулася завдяки наполегливій праці та спільній роботі представників центральної організації українців у Хорватії – Української громади Хорватії з Посольством України в РХ та Мерією міста Загреб. Відкриття пам'ятника було заплановане в березні 2014 року на честь 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка, але трагічні події в Україні змусили змінити плани.

У день відкриття пам'ятника в Загребі, на вулиці Українській, зібралися сотні людей, між якими були українці, хорвати та представники інших національних меншин. Були гості й з інших країн: України, Словенії, Боснії і Герцеговини, Сербії, які принесли квіти до ніг українському поету. Не дивлячись на проливний дощ, церемонія відкриття пам'ятника відбулась успішно.

На урочистому заході були присутні високі гості: Мер міста Загреб Мілан Бандіч, Посол України в Республіці Хорватія Олександр Левченко, уповноважений Президента Республіки Хорватія Андро Крстулович Опара, уповноважений Голови Хорватського Сабору (Парламенту) - Керівник Міжпарламентської групи дружби з Україною Гордана Собол, Голова Української

та Голову Української Всесвітньої Координаційної Ради Михайла Ратушного.

Високі гості звернулися до присутніх з найкращими побажаннями та готовністю до подальшої співпраці. Першим привітав гостей Мер міста Загреб Мілан Бандіч, який заслужено був головним гостем церемонії. Голова Української Всесвітньої Координаційної Ради Михайло Ратушний нагородив Мера Загреба медаллю Тараса Шевченка, а скульптор з України - автор бюста Костянтин Добрянський подарував Меру невеличкий макет такого ж пам'ятника.

Крім Мілана Бандіча, до присутніх звернулися: Андро Крсталовіч Опара від імені Президента Республіки

Хорватія Колінди Грабар Кітаровіч, Гордана Сабол від імені Голови Хорватського Сабору (Парламенту), замісник Міністра культури Ален Каймовіч, замісник голови "Матіци Хорватської" проф. др. Стіпе Ботица та колишній Посол Хорватії в Україні Джуро Відмаровіч. Від української меншини гостей привітали голова Організаційного комітету, колишній депутат Хорватського Сабору Борис Гралаук, голова Української громади РХ Микола Застрижний та Посол України в РХ Олександр Левченко.

Після урочистого відкриття бюста прозвучала пісня на слова Тараса Шевченка "Реве та стогне Дніпр широкий" у виконанні оперної солістки Хорватського народного театру з м. Рієки, заслуженої артистки

України Ольги Камінської та оперного соліста Сергія Кисельова, а також духовний Гімн України "Боже великий, єдиний, нам Україну храни".

Про життя і творчість Тараса Шевченка присутнім розповів та майстерно виконав Шевченківський "Заповіт" хорватською мовою актор хорватського театрального мистецтва і телебачення Златко Вітез. Поезію Т. Шевченка "В казематі" прочитав Радник Посольства України в РХ Юрій Лисенко. Свій вірш "Кобзар" присвятив Тарасу Шевченку та прочитав його хорватський письменник і актор драматичного мистецтва Енес Кішевіч. Зі словами: "Дош, вода – це життя, тому природа радіє такій великій події", - пам'ятник посвятив о. Іван Гринишин.

Особливим гостем на урочистому заході був автор пам'ятника - молодий український скульптор, член Спілки художників України Костянтин Добрянський. Костянтин уже відомий українцям Хорватії, тому що він же - автор пам'ятника Івану Яковичу Франку в хорватському місті Ліпик, який був урочисто відкритий у 2011 році.

Після урочистої частини відкриття, до підніжжя пам'ятника поклали квіти представники офіційних делегацій, культурних товариств та шанувальники української культури.

Урочисту церемонію відкриття пам'ятника Великому Кобзарю в Загребі широко висвітлювали засоби масової інформації Хорватії. Допомога у відкритті пам'ятника українському письменнику від Мерії Загреба - це визнання таланту письменника, повага до української національної меншини в Республіці Хорватія та вдячність Україні за те, що першою між країнами ООН визнала Хорватію незалежною державою.

Після урочистої частини, присутні мали можливість поспілкуватися і продовжити заплановані промови, які були скорочені через несприятливі погодні умови. Голова Української Всесвітньої Координаційної Ради Михайло Ратушний вручив активістам медалі Тараса Шевченка за внесок у розвиток та збереження українства на просторах Хорватії. Серед нагороджених були представники української національної меншини та друзі хорвати, які постійно підтримують Україну та українську діаспору в Хорватії і в світі.

Оксана Мартинюк

U Zagrebu otkrivena spomen-bista ukrajinskog pisca Tarasa Ševčenka

● Predsjednik Ukrajinske zajednice RH, Nikola Zastržni

● Predsjednik Organizacijskog odbora za izgradnju spomenika, Boris Grajk

U četvrtak 21. svibnja 2015. na svečan je način otkrivena u zagrebačkom naselju Travno, spomen-bista velikom ukrajinskom pjesniku, slikaru i nacionalnom preporoditelju, Tarasu Hryhorovyču Ševčenku. Bista je podignuta u čast 200. obljetnice rođenja velikog Kobzara i Proroka, kako narod naziva svoga pjesnika. Tko je bio ovaj zaslužan Ukrajinac mnogi u Zagrebu ne znaju. Mlađe prezime Ševčenko podsjeća na poznatog nogometaša. Stoga je potrebno podsjetiti s par rečenica na ovu ličnost, najznačajniju u suvremenoj povijesti ukrajinskog naroda.

Taras Hryhorovyč Ševčenko, (ukr. Тарас Григорович Шевченко) rođen je u selu koje se zvalo Morynci, 9. ožujka 1814., a umro je u Petrogradu, 10. ožujka 1861. godine. Bio je pjesnik, slikar, nacionalni bard i humanist, prognanik, uznik i stradalnik zbog svojih domoljubnih stihova. Njegovo književno naslijeđe smatra se temeljem novije ukrajinske književnosti. Mnogi analitičari u Ukrajini i izvan nje smatraju ga većim misliocem svog vremena od pisaca poput Lava Tolstoja, Aleksandra Puškina i još nekih svjetski poznatih autora iz vremena Ruskog Carstva.

Ševčenko je rođen u kmetskoj obitelji, dakle na dnu dna, u ukrajinskom selu Morynci, u kyjivskoj guberniji, ukrajinskom kraju koji se nalazio pod okupacijom tadašnje carske Rusije. S devet godina umire mu majka, a dvije godine kasnije i otac. S četrnaest godina postao je sluga na dvoru svoga gospodara P. Engelgardta. Još u djetinjstvu kod malog Tarasa primijećen je slikarski talent, a kako je pratio gospodara na njegovim putovanjima u Vilnius, a kasnije i u Petrograd, u hod u učio osnove slikarstva. Njegovu umjetničku nadarenost uočio je tada utjecajni ruski slikar koji je inicirao zamisao o

tome da se Ševčenka otkupi od njegova gospodara i da mu se dodijeli sloboda. Bio je to Karl Brjullov koji je donirao portret svoga prijatelja i pjesnika Vasilija Žukovskog. Novcem dobivenim od prodaje portreta na lotu, 5. svibnja 1838. Ševčenko je otkupljen od svoga gospodara za 2500 rubalja. Iste godine primljen je na umjetničku akademiju u radionicu Karla Brjullova kod kojega je čak i jedno vrijeme stanovao. Nakon završetka umjetničke izobrazbe i dokazanoga slikarskog umijeća, bila su mu otvorena vrata petrogradskih salona, galerija i umjetničkih krugova, uz uvjet, koji se ondje smatrao prirodnim, da se ne bavi oporbenom politikom, što je za Ševčenka značilo odreknuće od svoje narodnosti, rusifikaciju, odbacivanje materinskog jezika i život obilježen veličanjem ruskog Cara, njegovih dvorjanina i visokog plemstva i klera.

Tko bi zamjerio mladom čovjeku koji je rođen u kmetskoj bijedi i prošao bolno iskustvo siromaštva i diskriminacije na socijalnoj i nacionalnoj razini, da je prihvatio navedene uvjete? No, kod Tarasa je proradio iskonski narodni genetski identifikacijski kod i on punim intelektualnim kapacitetom uronjava u svoj materinski jezik i piše moćne

stihove na njemu. Kada to kažemo danas, ne djeluje spektakularno. No, treba znati kako Ševčenko, kao i njegovi sunarodnjaci u Ukrajini, nije mogao, niti smio pohađati školu na materinskom jeziku. Ruske su carske vlasti, kako bi što više ubrzale odnarođivanje Ukrajinaca i njihovu rusifikaciju, ukrajinski jezik proglasile zaostalim i književnosti nedostojnim maloruskim dijalektom velikoga ruskog jezika. Ukrajincima su najprije odlukom cara Petra Velikog oduzeli njihov izvorni etnonim Rus' i nametnuli ga carskim dekretom susjednom narodu, sada vladajućem, koji se do tada nazivao Moskoviti, a njihova država Moskovija, odnosno Velika Moskovska Kneževina, a zatim Moskovska Carevina.

Od Petra Velikog Moskovija mijenja naziv u Ruski Imperij, po rimskom povijesnom obrascu, kako bi se mogla smatrati nasljednicom Bizanta nakon što ga je Otomanska sila okupirala, a narod Moskoviti dobiva etnonim "ruski ljudi" (ne u nominativu, već u genitivu, što mnogi kod nas ne razumiju). Carska prijestolnica Moskva želi se pretvoriti u Treći Rim, jer je Carigrad pao pod vlast azijskih Osmanlija-muslimana, što je neposredno povezano s pitanjem može

li u muslimanskom gradu ostati sjedište Svemirskog (Vaseljenskog) patrijarha kao poglavara kršćanskih ortodoksnih Crkava?

Pokornim Ukrajincima narodno je ime zabranjeno u ime viših imperijalnih ciljeva ruskih careva-samodržaca. Ostao im je alternativni etnonim Ukrajinci, ali i njega koji Carski Dvor zabranjuje, i umjesto toga nameće Ukrajincima nepostojeći i ponižavajući subetnonim Malorusi, kako bi ih i na taj način asimilirali, a njihovu zemlju (dio Ukrajine pod okupacijom Moskve) službeno nazivaju Malorusija/Malorosija/ Mala Rusija. I u takvim, krajnje nepovoljnim i opasnim uvjetima Taras Ševčenko piše svoje moćne stihove na ukrajinskom jeziku, nazivajući ga njegovim narodnim imenom, kao što i svoju Domovinu ne naziva Malorosija, već Ukrajina.

Već dvije godine nakon završetka Akademije, dakle 1840. objavljuje svoju, danas već legendarnu zbirku "Kobzar" dajući u naslovu do znanja kako se oslanja na bogatu ukrajinsku tradiciju usmene poezije kojom se čuvala povijesna memorija naroda. Kobzar čine lirske pjesme i romantične poeme. Sama riječ kobzar označava svirača narodnog ukrajinskog instrumenta kobze, a kobzari su nekad uz pratnju ovog žičanog instrumenta pjevali dume, pjesme s domoljubnim temama o slavnoj ukrajinskoj povijesti iz doba zaporiskih Kozaka.

Već naredne 1841. izdaje epsku poemu Hajdamaky (hrv. Ustaše, ustanici, partizani) u kojem je opisan krvavi obračun Ukrajinaca protiv poljske vlastele. Također se okušao i u pisanju drama.

Nakon književnih uspjeha, Ševčenko napušta sjajni carski Petrograd i putuje u svoju rodnu Ukrajinu gdje se susreće s teškim uvjetima života u kojemu žive njegovi sunarodnjaci. Pokušava djelovati na nacionalnome planu. Priključuje se tajnoj političkoj organizaciji koja se zalagala za široko političko reformiranje Ruske Carevine, a zvala se

"Čirilometodsko bratstvo" u Kyjivu. Nakon što ih je carska vlada razotkrila, svi su članovi, uključujući i Ševčenka, bili uhićeni i poslani u zatvor u Petrograd. Potom je unovačen u vojsku i na deset godina prognan u Orenburg duboko u unutrašnjosti Rusije. Zbog čega je kažnjen otkriva depeša cara Nikolaja I. u kojoj stoji: "Držati pod strogim nadzorom, sa zabranom pisanja i slikanja!"

Da depeša otkriva i strahotan položaj nacionalno svjesnih Ukrajinaca. Godine 1847. osuđen je na 10 godina progonstva iza Urala. Tek mu je 1857. dodijeljen oprost uz napomenu da se ne smije vratiti ni u Petrograd, ni u Ukrajinu. Preseljen je u grad naseljen ruskim nacionalistički raspoloženim pučanstvom, Nižnji Novgorod, a dvije godine kasnije, u svibnju 1859. bit će mu dopušten povratak u domovinu Ukrajinu. Tu se namjeravao za stalno vratiti, pa je čak i nakanio kupiti zemlju nedaleko od ukrajinskog sela Pekariv, ali je već u srpnju iste godine optužen, sada za bogohuljenje te biva ponovno uhićen.

Kako ne bi mogao djelovati u korist svoga naroda pušten je uz uvjet da se doseli u Petrograd i nikad više ne vrati u Ukrajinu. Svoje posljednje godine Taras Ševčenko proveo je pišući poeziju, slikajući i dorađujući stara djela, ali nakon toliko godina provedenih u progonstvu, njegova je bolest toliko uznapredovala da mu više nije bilo spasa. Praćen velikom nesrećom u ljubavi i životu, pjesnik je umro samo sedam dana prije ukidanja kmetstva. Umire u Petrogradu 10. ožujka 1861. godine. Isprva je pokopan na jednom petrogradskom groblju. No, kako bi ispunili Ševčenkovu želju koju je izrazio u svojoj pjesmi "Oporuka" (Заповіт) da bude pokopan u Ukrajini, nekolicina njegovih prijatelja dogovorila je premještanje njegovih posmrtnih ostataka, prvo vlakom iz Petrograda u Moskvu, a potom konjskom zapregom u voljenu mu Ukrajinu. Ševčenko je pokopan 8. svibnja na Redovničkoj Gori

(Чернеча гора) uz obale Dnjipra nedaleko od ukrajinskog gradića Kaniva. Iznad njegova groba podignut je visok brežuljak koji je danas spomenik.

U svojim je povijesnim djelima prikazao borbu ukrajinskog naroda protiv socijalnog i nacionalnog ugnjetavanja. Branio je ideju samostalnosti Ukrajine. Ševčenko radi svojih izrazitih političkih stajališta nikada nije uspio ući u primjeren krug najvećih svjetskih književnika, iako ga mnogi kritičari smatraju neupitnom svjetskom književnom veličinom, posebno u Ukrajini, Rusiji, Poljskoj i drugim istočnoeuropskim državama. U njegovom je pjesničkom djelu oblikovana ukrajinska prošlost i težak život ukrajinskog seljaštva, osuđivano izrabljivanje kmetova i osvajačka politika ruskog cara Nikolaja I.

Ševčenko nije bio nimalo nacionalno ograničen, prijatelj je mnogih poljskih zatočenika i ruskih intelektualaca.

Podizanje spomenika u Zagrebu, pored Ukrajinske ulice, znak je priznanja Zagreba u RH djelu velikog književnika, poštovanja prema ukrajinskoj manjini, ali i zahvalnosti Ukrajini koja je prva od članica OUN-a priznala RH kao nezavisnu državu.

Središnja ličnost svečanosti zaslužna je bio zagrebački gradonačelnik Milan Bandić. Održao je govor, pred postament je pozvao Stipu Mesića koji je došao kao predsjednik Hrvatsko-ukrajinskog društva, tako da ga je uključio u otkrivanje spomenika.

Osim gradonačelnika nazočnima su se obratili Andro Krstulović Opara, kao zastupnik predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović, Gordana Sabol, saborska zastupnica, u ime predsjednika Sabora, Alen Kajmović, zamjenik Ministra kulture, Đuro Vidmarović, član UO DHK i prof. dr. Stipe Botić, dopredsjednik Matice hrvatske. Čuvenu pjesmu T. Ševčenka "Oporuka" pročitao je u hrvatskome prijevodu bivši ministar kulture, Zlatko Vitez.

U ime ukrajinske manjinske zajed-

nice govorio je bivši saborski zastupnik Boris Graljuk, predsjednik Odbora za izgradnju spomenika i Nikola Zastrižni, predsjednik Ukrajinske zajednice RH. Na ukrajinskoj strani došlo je do protokolarne neugodnosti. Naime, potpredsjednik ukrajinske Vlade i ministar kulture Vjačeslav Kyrylenko u zadnji je čas otkazao dolazak. Situaciju su "spasili" ukrajinski veleposlanik u Zagrebu, Oleksandr Levčenko kao zastupnik Države, koji je pored ostaloga pročitao prigodno pismo predsjednika Ukrajine Petra Porošenka te Myhajlo Ratušnyj, predsjednik Svjetskog koordinacijskog vijeća Ukrajinaca, koji je govorio u ime

ukrajinskoga naroda.

Treba naglasiti kako su svečanost obogatili sjajni ukrajinski operni umjetnici Oljha Kaminska - narodna umjetnica Ukrajine, a sada prvakinja Opere HNK "Ivana pl. Zajca" iz Rijeke i njezin kolega Sergej Kiseljov. Oni su otpjevali prekrasnu narodnu pjesmu (na stihove Tarasa Ševčenka) "Reve ta stohne Dnjipr širokij", i drugu nacionalnu himnu "Bože veliki, jedini, čuvaj Ukrajinu". S hrvatske strane pjesnik Enes Kišević pročitao je svoju impresivnu pjesmu posvećenu T. Ševčenku.

Na kraju treba posebno pohvaliti mladog umjetnika iz Kyjiva, Kost-

jantyna Dobrjanskog koji je isklesao Ševčenkovo poprsje u maniri škole ukrajinskog realizma.

Na svečanome ručku Myhajlo Ratušnyj podijelio je spomen-medalje s likom Tarasa Ševčenka. Među dobitnicima medalje našao se i bivši veleposlanik RH u Ukrajini, Đ. Vidmarović

Park u Travnom, između čuvene "Mamutice" i Doma umirovljenika "Sveta Ana" od sada ima novu vizuru i novi sadržaj. Gradonačelnik je urbi et orbi obznanio kako će ovaj park iduće godine biti uređen kao Bundeck. Daj Bože!

Đuro Vidmarović

Održani Izbori za članove vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne uprave i područne (regionalne) samouprave

U nedjelju, 31. svibnja 2015. godine u Republici Hrvatskoj održani su izbori za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ukrajinci u Republici Hrvatskoj su, s

obzirom na broj birača imali pravo na izbor jednog predstavnika u Gradu Zagrebu, četiri predstavnika u županijama i to: u Primorsko-goranskoj, Sisačkomoslavačkoj, Brodsko-posavskoj i Vukovarsko-srijemskoj te dva predstavnika u općinama Lipovljani i Bogdanovci, i

samo 1 Vijeće s 15 članova u Gradu Vukovaru.

Rezultati izbora za članove vijeća i predstavnike ukrajinske nacionalne manjine u jedinicama lokalne uprave i područne (regionalne) samouprave:

Razina	Izbori za:	Birači			Glasački listići				Izabran
		Ukupno	Glasovalo	%	važeći	%	nevažeći	%	
Grad Zagreb	predstavnik	311	41	13,18	40	97,56	1	2,44	Viktor Filima (40 glasova)
Primorsko-goranska županija	predstavnik	91	11	12,09	11	100,00	0	0,00	Viktor Kaminskyj (11 glasova)
Sisačkomoslavačka županija	predstavnik	214	14	7,69	14	100,00	0	0,00	Mirko Fedak (14 glasova)
Brodsko-posavska županija	predstavnik	148	32	21,62	31	96,88	1	3,13	Mihajlo Semenjuk (31 glas)
Vukovarsko-srijemska županija	predstavnik	354	56	15,82	55	98,21	1	1,79	Tetjana Kočnjeva (55 glasova)
Grad Vukovar	članove Vijeća	198	31	15,66	31	100,00	0	0,00	Pavle Komunicki (31 glas) Ivica Baran (30 glasova) Nina Dacić (30 glasova) Miroslav Kapustinski (30 glasova) Tetjana Kočnjeva (30 glasova) Vera Matušinski (30 glasova) Vladimir Matušinski (30 glasova) Željko Mazurek (30 glasova) Igor Semenjuk (30 glasova) Marija Semenjuk Simeunović (30 glasova) Nikola Vasilek (30 glasova) Slavko Vasilek (30 glasova) Zora Vojtkiv (30 glasova) Nataša Matušinski (29 glasova) Nada Vatrallj (29 glasova)
Općina Lipovljani	predstavnik	126	13	10,32	13	100,00	0	0,00	Ivan Semenjuk (13 glasova)
Općina Bogdanovci	predstavnik	121	25	20,66	25	100,00	0	0,00	Miroslav Vovk (25 glasova)

Održano IX. Rešetaračko proljeće

● Pavlo Holovčuk, ukrajinski pisac iz Lipovljana

“Rešetaračko proljeće” je tradicionalni susret pjesnika nacionalnih manjina i pjesnika koji žive u Republici Hrvatskoj i članova književno-likovnog društva “Rešetari” iz Rešetara.

Ovogodišnje “Rešetaračko proljeće” održano je 9. svibnja 2015. godine u

galerijskom prostoru KLD-a, organizatora susreta.

Na žalost, niti jedna matična zemlja nacionalnih manjina u RH ove godine nije postala partner manifestacije dok je prošle godine partner bila češka nacionalna manjina, a pokrovitelji

Veleposlanstvo Republike Češke u RH, Brodsko-posavska županija i Općina Rešetari, a bilo je posvećeno Danu općine Rešetari, operaciji Bljesak i Danu Europe.

Na početku programa, prisutne je pozdravio Ivan De Villa, predsjednik spomenutog udruženja, a u ime Mjesnog odbora Rešetara prisutnima se obratio Ivo Sedlaček. Nakon toga predstavljen je Zbornik VIII. REŠETARAČKOG PROLJEĆA u kojemu su objavljene pjesme autora, sudionika prošlogodišnjih susreta.

Iz Lipovljana su četvrti put nastupali pjesnici Pavlo Holovčuk (KPD Ukrai-

naca “Karpati”) i Mirko Knjižek (“Češka beseda”). Njima su se pridružile članice pjevačkog zbora “Lepeza” Češke besede Lipovljani koje su otpjevale nekoliko čeških i hrvatskih pjesama. Nastup je uveličala i pjevačka skupina “Slavča” iz Nove Gradiške.

Cijelu manifestaciju prenosio je uživo UNITAS WebRadio Nova Gradiška. Prema riječima Ivana De Ville, ovaj susret je drugi po važnosti, odmah iza “Rešetaračkih susreta pjesnika” koji okupljaju Hrvate iz dijaspeore i povezuju, umjetnošću riječi, s matičnom zemljom.

Organizatori ove manifestacije planiraju da slijedeće godine, deseto jubilarno “Rešetaračko proljeće” bude posvećeno nacionalnoj manjini Ukrajinaca u Hrvatskoj i da tom prilikom nastupi pjevačka skupina kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca “Karpati” iz Lipovljana.

Ivan Semenjuk

“Euromajdan” u Zagrebu – izložba čeških fotografa

U poznatoj zagrebačkoj galeriji “Crveno i crno”, dana 23. travnja 2015. održano je svečano otvorenje izložbe dvaju čeških fotografa, Filipa Jandourea i Filipa Singera.

Izložba je bila održana pod nazivom

“Euromajdan” jer su na izložbi bile izložene fotografije koje su nastale tijekom demonstracija na Trgu neovisnosti u glavnom gradu Ukrajine - Kyjivu krajem 2013. i početkom 2014. godine.

Na svečanom otvorenju izložbe oku-

pio se veliki broj posjetitelja među kojima su bili češki i ukrajinski veleposlanik, predstavnici diplomatskog zbora, predstavnici i dužnosnici Vlade Republike Hrvatske, predstavnici kulturnih udruga, ustanova i organizacija, studenti i profesori Zagrebačkog sveučilišta, predstavnici udruga nacionalnih manjina.

Izložbu je otvorio veleposlanik Republike Češke u RH Martin Košatka, a nazočnima se obratio i jedan od fotografa, Filip Jandourek.

Veleposlanik Ukrajine u RH, Oleksandr Levčenko ovu je prigodu iskoristio kako bi se češkim fotografima zahvalio na organizaciji ovakve izložbe koja podsjeća na događaje iz 2014. godine, a u nastavku u svom prigodnom govoru upozorio je na tragične događaje na istoku Ukrajine.

Izložba fotografija čeških fotografa “Euromajdan” u Zagrebu zainteresirala je širu hrvatsku javnost za sadašnju situaciju u Ukrajini i podsjetila na zbivanja koja su se događala na glavnom trgu Kyjiva u Revoluciji dostojanstva kada je glavni trg u Kyjivu iz naziva “Majdan neovisnosti” prerastao i postao poznat u svijetu kao “Euromajdan”, a tada je izražena težnja i pokazan čvrsti duh ukrajinskog naroda u želji da Ukrajina postane moderna europska država.

Izložba “Euromajdan” kroz fotografije čeških fotografa trajala je do 14. svibnja 2015. godine.

Slavko Burda

Izložba u Slavonskom Brodu BISER DNJIPROPETROVSKE REGIJE – Petrykivka dyvosvit

● Dunja Magaš, zamjenica župana Brodsko-posavske županije otvara izložbu.

● Gosp. Jaroslav Simonov, ataše za kulturu Veleposlanstva Ukrajine u RH govori na izložbi.

● Ravnateljica Muzeja Danijela Ljubičić Mitrović govori o izložbi.

U Slavonskom Brodu je 11. lipnja ove godine otvorena izložba ukrajinskoga narodnog slikarstva “Petrykivski rospis” - BISER DNJIPROPETROVSKE REGIJE - Petrykivka dyvosvit, u izložbenoj dvorani Muzeja Brodskog Posavlja Slavonski Brod. Izložba koja predstavlja tradiciju bogatog Petrykivka slikarstva iz Ukrajine, organizirana je u suradnji Muzeja Brodskog Posavlja i Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj. O izložbi je ravnateljica Muzeja Danijela Ljubičić Mitrović rekla: “Umjetnost sela Petrykivka” nalazi se na UNESCO-ovoj listi zaštićene svjetske baštine i predstavljena je u Europskom parlamentu u Bruxellesu, Parizu, Maroku, Pekingu, Madridu, Barceloni, Pragu i drugim svjetskim metropolama. . . . Iz generacije u generaciju umjetnici sela Petrykivka izrađuju oslikane predmete svakidašnje uporabe, namještaj, ukrasne predmete, murale i slike. Mnogi od takvih radova postižu visoku umjetničku razinu u sferi dekorativne i dizajnerske umjetnosti. Klasični elementi koji prevladavaju u Petrykivka slikarstvu je divlje cvijeće, bobice i voće, ptice i ostale životinje, pri čemu svaki pojedini element posjeduje svoju simboliku. U ovome slikarstvu dominiraju jarke boje - crvena, zelena, žuta, plava i ružičasta, a u slikarskoj tehnici se tradicionalno koriste isključivo prirodne boje - pripremljene od trava, sokova biljaka i cvijeća...

O izložbi je govorio i gosp. Jaroslav Simonov, ataše za kulturu Veleposlanstva Ukrajine u RH, a izložbu je prigodnim riječima otvorila gđa Dunja Magaš, zamjenica župana Brodsko-posavske županije. Među brojnomo publikom bili su nazočni ispred Grada Slavenskog Broda gradonačelnik Mirko Duspara i njegov zamjenik Hrvoje Andrić.

U glazbenome dijelu sudjelovao je Mješoviti pjevački zbor UKPD “Ukrajina” iz Slavenskog Broda, pod ravananjem dirigentice Sanje Stičinski, koji je izveo nekoliko ukrajinskih narodnih pjesama.

Jesenska Miššiv

Fotografije su preuzete iz brodskoga portala SBplus.hr.

● Detalj s izložbe

● Publika

“Petrykivskyj dyvosvit”

Izložba u Novskoj “Biser dnjipro-petrovske regije”

Nakon izložbe “Biser dnjipro-petrovske regije” u Zagrebu, Lipovljanima i Splitu, i grad Novska je iskazao želju za ovom izložbom u svome gradu, a koja je, uz svesrdnu pomoć Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj ostvarena

14. svibnja 2015. godine u gradskoj knjižnici i čitaonici “Ante Jagar”.

Ova izložba predstavlja značajnu kolekciju izvornih umjetnina iz Ukrajine, Dnjipro-petrovske regije, točnije, samog gradića Petrykivka. Veoma je tražena u cijelom svijetu, a posebno je

zaštićena statusom UNESCO-a. Ova izložba predstavlja ljepotu bogatih starodrevnih ukrajinskih ornamenata koji potječu iz doba života slavnih ukrajinskih Kozaka. Posebnost ovih uradaka su boje na biljnoj osnovi, bez trunke kemikalija.

● Detalj s izložbe

● Zbor KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani

Na otvorenju ove izložbe, KPD Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana su još jednom dokazali tijesnu suradnju s Ukrajinom preko Veleposlanstva Ukrajine u RH, te davanjem svoga doprinosa propagiranjem ukrajinske kulture na ovim prostorima.

Izložba je počela pjevanjem himni

Republike Hrvatske i Ukrajine u izvođenju pjevačke skupine KPD Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana, zatim izvođenjem još nekoliko ukrajinskih pjesama. Svečanom otvaranju ove izložbe nazočili su i posebno bili pozdravljeni veleposlanik Ukrajine u RH NJ. E. Oleksandr Levčenko koji je ujedno i zvanično otvorio izložbu, ataše

za kulturu Veleposlanstva Ukrajine u RH Jaroslav Simonov, gradonačelnik Grada Novske Vlado Klasan, načelnik Općine Lipovljani Mario Ribar, te predsjednik KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani Ivan Semenjuk. Izložba je bila otvorena do 25. svibnja 2015. godine.

Ivan Semenjuk

U Slavonskom Brodu predstavljene knjige Zakarpats'ka Ukrajina i Ukrajinski Karpati

● S lijeva J. Ralašić, prof. J. Paščenko, dr. sc. Ž. Španiček i J. Miškov

U Muzeju Brodskog Posavlja su 11. lipnja ove godine predstavljene knjige iz ciklusa Put u Ukrajinu knjižnice Ucrainiana croatica, urednika dr. sc. Jevgenija Paščenko, knjiga broj 10. Zakarpats'ka Ukrajina: povijest – tradicija – identitet (2013.) i knjiga broj 11. Ukrajinski Karpati: etnogeneza – arheologija – etnologija (2014.) izišle u nakladništvu Hrvatsko-ukrajinskog društva Zagreb i Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

O knjigama je govorio prof. dr. sc. Jevgenij Paščenko, predstojnik Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Jesenka Miškov, viši kustos Muzeja Brodskog Posavlja u mirovini, zatim dr. sc. Žarko

Španiček, pročelnik Konzervatorskog odjela u Požegi i Josip Ralašić magis-

tar ukrajinistike i etnologije i kulturne antropologije djelatnik Konzervatorskog odjela u Požegi.

Predstavljanje knjiga održavalo se u izložbenoj dvorani Muzeja uz netom postavljenu prelijepu izložbu "Petrykivski rospis Biser dnjiproperovske regije – Petrykivka dyvosvit". U glazbenome dijelu programa nastupio je Martin Norac učenik Glazbene škole "Ivan pl. Zajc" iz Slavenskog Broda koji je na harmonici izveo kompoziciju Kijevska suita Davora Bobića, ravnatelja Varaždinskih baroknih večeri, djelatnika Umjetničke akademije u Osijeku, a nastup Mješovitog pjevačkog zbora Društva "Ukrajina" iz Slavenskog Broda s izvedbom ukrajinskih narodnih pjesama uljepšao je dojam i zaokružio cijelu ukrajinsku priču.

Jesenka Miškov

● Zbor UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod

IV. susret jezika i kulture Čeha, Slovaka i Ukrajinaca u Osnovnoj školi u Lipovljanima

Kao što je već poznato, Lipovljani su multinacionalna sredina gdje trenutno žive pripadnici 14 nacionalnih manjina, od kojih su preko svojih kulturno-prosvjetnih društava organizirani Česi, Slovaci i Ukrajinci.

U skladu s tim, u Osnovnoj školi Josipa Kozarca Lipovljani održava se nastava njegovanja materinskog jezika po modelu C za tri organizirane nacionalne manjine u Lipovljanima.

U organizaciji održavanja i isticanja ovoga vida obrazovanja, poduzimaju se i

adekvatne mjere za propagandom i povećanjem broja polaznika izučavanja manjinskog jezika i kulture. U tu svrhu, već po četvrti put, krajem školske godine organiziraju se nastupi polaznika manjinskih jezika, na kojima se želi prikazati njihov rad u protekloj godini, ali i propagirati isti za upis novih polaznika u narednoj školskoj godini.

Tako je i ove godine 23. svibnja u sportskoj dvorani Škole organiziran IV. susret jezika i kulture Čeha, Slovaka i Ukrajinaca, a u kojem su sudjelovali pripadnici ove škole - polaznici manjin-

skih jezika i kulture, te kao gosti, učenici češkog jezika iz Zagreba.

U svome programu, izvođači su odrecitali po nekoliko stihova te otpjevali po nekoliko pjesama na manjinskim jezicima. Upriličena je i edukacija u vidu ispitnih listića za sve zainteresirane koji su se htjeli okušati u poznavanju jezika i kulture pojedinih država koje su ovdje bile zastupljene preko polaznika njihovog jezika i kulture u Osnovnoj školi Josipa Kozarca Lipovljani.

Ivan Semenjuk

Održana godišnja skupština KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani

● Radno Predsjedništvo Skupštine

● Saborski zastupnik Veljko Kajtazi

Članovi KPD Ukrajinaca "Karpats" - Lipovljani održali su 9. svibnja 2015. godine u Društvenom domu Lipovljani redovitu godišnju skupštinu. Prije održavanja Skupštine održan je kulturno-umjetnički program u izvedbi pjevačke skupine Društva "Karpats" te plesača ukrajinskih plesova - gostiju iz Kaniže. Pjevačka skupina Društva "Karpats" je započela program izvođenjem himni RH i Ukrajine. Nazočne je pozdravio dopredsjednik KPD Ukrajinaca "Karpats" Mirko Fedak te ujedno opravdao odsutnost predsjednika Društva Ivana Semenjuka i načelnika Općine Lipovljani Marija Ribara koji su na službenom putu u Ukrajini. Srdačni pozdravi bili su upućeni saborskom zastupniku Veljku Kajtaziju, gradonačelniku Grada Novske Vladi Klasanu, predsjed-

nici Općinskog vijeća Lipovljani Anki Doležal, ravnateljici Osnovne škole Josipa Kozarca Lipovljani Mirjani Faltis, te predstavnicima kulturnih i drugih udruga, kao i gostima iz Kaniže.

U nastavku kulturnog programa pjevačka skupina Društva "Karpats" je otpjevala još dvije ukrajinske pjesme, da bi potom gosti - članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže otplesali dva dinamična ukrajinska plesa.

Nakon toga uslijedilo je održavanje godišnje Skupštine. Predložena su i izabrana radna tijela. Izvješće o radu Društva tijekom 2014. kao i plan rada za 2015. godinu podnio je dopredsjednik udruge "Karpats" Mirko Fedak, dok je financijsko izvješće za prošlu i financijski plan za tekuću godinu podnijela tajnica Ankica Mrkša.

Nakon što su navedena izvješća i

planovi usvojeni, uslijedio je Prijedlog izmjena i usklađivanje Statuta udruge s Ustavom RH i Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina temeljem čl. 13. Zakona o udruagama (NN br. 74/14), te u skladu s tom izmjenom i donošenje Odluke o imenovanju likvidatora društva.

Uzvanici - predsjednica Općinskog vijeća Lipovljani Ana Doležal, gradonačelnik Grada Novska Vlado Klasan i saborski zastupnik Veljko Kajtazi pohvalili su dosadašnji rad ove udruge i uputili svoje želje za uspjeh u daljnjem radu. Pohvale znače da ovo Društvo dobro radi u promociji ukrajinske kulture, običaja i jezika, te da je to jedna od najbolje organiziranih kulturnih udruga. Uslijedilo je druženje uz pjesmu, glazbu i malu zakusku.

Ivan Semenjuk

Održana konstituirajuća sjednica Ukrajinskog vijeća u Vukovaru

Temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju ovlaštenja za sazivanje konstituirajućih sjednica vijeća nacionalnih manjina, gradonačelnik Grada Vukovara Ivan Penava 2. srpnja 2015. godine sazvao je

konstituirajuću sjednicu Vijeća ukrajinske nacionalne manjine Grada Vukovara. Nakon utvrđivanja kvoruma i imenovanja kandidacijske komisije, tajnim glasanjem za predsjednicu Vijeća je imenovana Marija Semenjuk Simeunović, a za zamjen-

icu predsjednice imenovana je Vera Matušinski. Gradonačelnik Penava čestitao je svim članovima na izboru u sastav vijeća, izrazivši želju za intenzivnijom i konstruktivnijom suradnjom manjinskih vijeća s Gradom. Ukrajinska nacionalna manjina jedna je od četiriju manjina koja imaju svoja vijeća u gradu Vukovaru.

Misija Vijeća je osigurati pripadnicima nacionalnih manjina sudjelovanje u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima s ciljem očuvanja i unapređivanja i zaštite položaja nacionalnih manjina u društvu na način i pod uvjetima propisanim Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Vera Matušinski

Godišnja Izvještajna skupština UKPD "Ukrajina" – Slavonski Brod

● Radno predsjedništvo Skupštine: Jasna Bek, Nikola Zastrižni, Nives Romanjek, Vlado Karešin

Uvelikoj dvorani Radničkog doma 10. svibnja 2015. godine održana je redovna godišnja Izvještajna skupština Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina" – Slavonski Brod.

Sjednicu Skupštine otvorio je gospodin Nikola Zastrižni, predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske, pozdravio sve nazočne članove i njihove goste zahvalivši svima na odazivu i interesu za rad Društva. Gospodin Zastrižni predložio je članove Radnog predsjedništva u sastavu: Vlado Karešin, predsjednik, Nives Romanjek, član, Jasna Bek, član i Nikola Zastrižni, član. Jednoglasno, ovaj prijedlog je usvojen. Gospođa Jasna Bek vodila je zapisnik.

Članovi Verifikacijske komisije utvrdili su da Skupštini nazoči većina članova Društva, te postoji kvorum za donošenje odluka.

Izvješće o radu u protekloj godini podnio je predsjednik UKPD "Ukrajina" gospodin Vlado Karešin zahvalivši se svima koji redovito sudjeluju u radu, posebno se obratio mladima i najmlađima s riječima pohvale za njihov trud i odgovornost.

Financijsko izvješće je podnijela tajnica, gospođa Jasna Bek, u odsustvu rizničara.

Predsjednik Ukrajinske zajednice RH Nikola Zastrižni pojasnio je izmjene i dopune Statuta tj. usklađivanje prema novom Zakonu o udrugama.

Predsjednik UKPD "Ukrajina"

Vlado Karešin predstavio je Plan i program rada za razdoblje do kraja 2015. godine i početak 2016. naglasivši da Društvo stalno dobiva nove pozive za sudjelovanje u različitim manifestacijama i smotrama, ali, Društvo ima ograničena financijska sredstva koja zapravo diktiraju i odaziv na ove pozive. Sva izvješća su jednoglasno usvojena.

Gospodin Vlado Karešin pozvao je najstarijega i najaktivnijeg člana našeg Društva koji iz Lužana dolazi na sve probe i sve nastupe - Franju Čepku-Franca, te mu uručio zahvalnicu za njegov doprinos Društvu. Franc je nagrađen velikim pljeskom i poljupcima članica Društva.

Nakon sjednice Skupštine, zbor je otpjevao dvije pjesme pod ravnanjem dirigentice Sanje Stičinski, mlađa plesna skupina izvela je dvije koreografije pod vodstvom Ivica Kševija - "Repa" i "Veseli ples", Viktorija Račok i Sveta Račok emotivno su interpretirale stihove na ukrajinskom i hrvatskom jeziku, a starija plesna skupina premijerno je izvela "Zaporoški herc" pod budnim okom koreografa Ivica Kševija. U ovu koreografiju uključeni su zbor pod ravnanjem Sanje Stičinski i orkestar Josipe Hmilevski.

"Zaporoški herc" je vrlo dirljiva priča o ispraćaju mladića koji odlaze braniti svoj dom od Turaka, bitka sa

sablama i njihova pogibija. Djevojke traže među mrtvima svoje najmilije, a kad ih pronadu, padaju na koljena i plaču. Koreografiju je prema predlošku Silvestra Gaće preradio i

unio novije elemente naš koreograf i voditelj mlade i starije plesne skupine Ivica Kševi. Na kraju je otvorena izložba članova likovne sekcije koju vodi gospođa Ankica Verhas, a po-

tom je uslijedilo druženje uz glazbu i ples. Vrijedne članice Društva priredile su domjenak za sve nazočne.

Elena Romanjek

Održana 49. sjednica Predsjedništva Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

● Sudionici nakon radnog djela sjednice

Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske, kao središnja organizacija Ukrajinaca u RH na čelu s predsjednikom Nikolom Zastrižnim, redovito organizira sjednice članova Predsjedništva na kojima se planira i definira ostvarivanje značajnih projekata, strateških ciljeva, te izvještava o proteklom događajima, aktivnostima i zbivanjima. Sjednice se održavaju uglavnom vikendom, u slobodno vrijeme. Iz svake sredine, gdje djeluju ukrajinske kulturno-prosvjetne udruge, dolaze predsjednici i druge odgovorne osobe koji predstavljaju ne samo svoju udruhu već i djelatnost svoje nacionalne manjine.

U nedjelju, 26. travnja 2015. godine u Slavonskom Brodu nakon sjednice Uredništva "Vjesnika ukrajinske zajednice u Hrvatskoj" održana je redovita 49. sjednica Predsjedništva Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske. Na sjednicu su stigli pripadnici ukrajinske nacionalne manjine iz različitih krajeva Hrvatske. Prisutne su pozdravili predsjednik Ukrajinske zajednice RH Nikola Zastrižni i predsjednik domaćeg društva UKPD "Ukrajina" iz Slavanskog Broda Vlado Karešin, zaželivši sudionicima konstruktivan

rad u ugodnoj atmosferi.

Jednoglasno su usvojena dva zapisa s prethodnih sjednica. Izvješće o financijskom poslovanju Ukrajinske zajednice RH za prvi kvartal 2015. godine podnijela je profesionalna tajnica Zajednice Marija Semenjuk Simeunović.

S tematikom glasila "Vjesnik ukrajinske zajednice u Hrvatskoj" upoznala je prisutne glavna urednica Oksana Martinjuk. Članica Savjeta za nacionalne manjine u RH Marija Semenjuk Simeunović pohvalila je rad Uredništva, dopunu glasila bitnim rubrikama, posebno novostima iz Savjeta za nacionalne manjine RH, te uključivanje u rad učenika koji izučavaju ukrajinski jezik u školama diljem Hrvatske.

Zbog povećanja kvalitete časopisa, dogovoreno je raspisati javni poziv radi uvođenja u sastav uredništva dvije kompetentne, visokoobrazovane osobe, upućene u manjinsku problematiku, sa znanjem povijesti i tradicije Ukrajinaca na ovim prostorima.

Definirana su pitanja u svezi organizacije jednog od najvećih i prioritetnih projekata Ukrajinske zajednice RH - održavanje ljetne škole za

izučavanje ukrajinskog jezika i njegovanje kulture. Jednoglasno su izabrani voditelji Ljetne škole 2015. - za izvedbeni plan i program: prof. Tetjana Kočnjeva Ramač; za organizacijska pitanja: zamjenik predsjednika Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin.

Izabran je nastavnički tim za predavanje predmeta u mladoj i starijoj grupi, predložena je tema ovogodišnje ljetne škole "Molimo se za Ukrajinu". Predložene su varijante smještaja za kvalitetno održavanje nastave te odmor učenika. Odlučeno je da će organizatori u suradnji s tajnicom odabrati najkvalitetniju i najpovoljniju ponudu.

Prioritetnom temom i točkom dnevnog reda Sjednice bilo je svečano otvorenje spomenika velikom ukrajinskom piscu Tarasu Ševčenku u Zagrebu. O tome su izvijestili prisutne članovi Organizacijskog odbora po pitanju otvorenja spomenika i članovi ukrajinskih udruga iz Zagreba: Boris Graljuk, Slavko Burda, Andrej Pavlešen i Viktor Filima.

Sjednicu je zatvorio predsjednik Nikola Zastrižni, zaželivši svima uspjeh u ostvarenju planiranih projekata.

Oksana Martinjuk

Покладання вінків у Ілоку загиблим воїнам III Українського фронту

Восьмого травня 2015 року з нагоди 70-річчя Перемоги та Дня увічнення пам'яті про загиблих під час другої світової війни, представники Української громади Республіки Хорватія у співпраці з Посольством України в Республіці Хорватія на чолі з Послом України в РХ Олександром

Левченком взяли участь в урочистій церемонії покладання вінків біля пам'ятника загиблим воїнам III Українського фронту в місті Ілок, яке знаходиться у східній частині Хорватії на березі Дунаю.

У комеморації приймали участь міністр економіки Республіки Хорватія Іван Врдоляк, Посол

Норвегії в РХ Хенрик Офстад, голова адміністрації Вуковарсько-сріємської області Божо Галіч, його заступник Желько Цірба, мер міста Ілок Звонімир Драгун, представники Міністерства Охорони РХ, Союзу антифашистів РХ, представники української та інших національних меншин Республіки Хорватія.

У складі делегації Української громади Республіки Хорватія були член Ради з питань національних меншин РХ Марія Семенюк Сімеунович, члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка з Вуковара на чолі з головою Ігорем Семенюком та його замісником Олесею Беч.

Урочиста церемонія привернула увагу хорватської громадськості та державних і місцевих засобів масової інформації.

Тетяна Рамач

Obilježena 70. obljetnica proboja logoraša iz Jasenovca

У неділю, 26. travnja 2015. godine iz Zagreba su krenula tri puna autobusa u pravcu Jasenovca. Organizator puta bio je Savez antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske.

У jednom od tri autobusa bili su predstavnici Ukrajinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj: Teodor Fricki, Slavko Burda, potpredsjednik i tajnik Hrvatsko-ukrajinskog društva Miroslav Kirinčić.

Toga dana na Spomen području Jasenovac obilježena je 70. obljetnica

proboja logoraša iz koncentracijskog logora Jasenovac.

У 1.337 dana postojanja logora Jasenovac ubijeno je više od 83 tisuće osoba.

Jasenovac je osnovan u Drugom svjetskom ratu kao mjesto zatočenja, prisilnog rada i likvidacija Srba, Roma, Židova i Hrvata.

У Jasenovcu je stradao veliki broj Ukrajinaca (oko stotinu), uglavnom iz Lipovljana i okolice te veliki broj pripadnika drugih nacionalnih manjina.

Minimalni broj žrtava, utvrđenih imenom i prezimenom iznosi 83.145,

od kojih je bilo 20.101 djece do četrnaest godina.

Na dan proboja 22. travnja 1945. godine u logoru je bilo 1.073 logoraša. U probroj ih je krenulo 600, a preživio je samo stotinjak. Preostalih 473, koji nisu krenuli u probroj, ubijeni su. Istog dana 1945. godine počeo je i probroj zatočenika Kожаре, dijela logora u mjestu Jasenovcu. Od 167 zatočenika, preživjelo je njih jedanaestero.

Uz preživjele logoraše, komemoraciji su bili nazočni predsjednik Hrvatskog sabora Josip Leko i predsjednik Vlade Zoran Milanović, prva potpredsjednica Vlade - ministrica Vesna Pusić, te ministri Berislav Šipuš, Orsat Miljenić i Tihomir Jakovina. Komemoraciji su bili nazočni i izaslanstvo Grada Zagreba predvođeno gradonačelnikom Milanom Bandićem, predstavnici diplomatskog zbora, crkvenih zajednica, nacionalnih manjina, antifašističkih udruga, gosti iz drugih dijelova Hrvatske i inozemstva.

Kod spomenika "Cvijet" prigodne govore održali su Nataša Matušić, predsjednica Savjeta Spomen područja Jasenovac, Franjo Habulin, predsjednik Saveza antifašističkih boraca i antifašista RH, Milorad Pupovac, predsjednik Srpskog narodnog vijeća, Branko Lustig - režiser i dvostruki oskarovac - izaslanik predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović te na kraju predsjednik Vlade Republike Hrvatske Zoran Milanović.

Slavko Burda

Svečano otvorenje novog Društvenog doma u Kaniži

Nakon dugo godina iščekivanja u selu Kaniža (Brodsko-posavska županija) 22. svibnja 2015. godine svečano je otvoren novi Društveni dom. Uz otvorenje Doma, svečano je obilježen i Dan općine Bebrina te dan Osnovne škole “Antun Matija Reljković” – Bebrina. Položeni su vijenci na spomen-obilježje ispred zgrade Općine, održana je svečana sjednica Općinskog vijeća i misno slavlje u crkvi svetog Grgura u Kaniži. Otkrivena je spomen-ploča za žrtve Domovinskog rata, a u Osnovnoj školi “Antun Matija Reljković” bila je prezentirana izložba uz svečani program učenika.

Otvorenju Društvenog doma u Kaniži najviše su se veselili članovi hrvatskog KUD-a “Posavac” i članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva “Taras Ševčenko” – Kaniža. Rad svojih udruga i svoje selo oni su prikazali u najboljem svjetlu, pred brojnom publikom iz Kaniže, susjednih sela, Slavonskog Broda, Zagreba i drugih mjesta.

Kratki ali veoma bogat i kvalitetan program poklonili su gostima članovi KUD-a “Posavac” i UKPD “Taras Ševčenko” – Kaniža. Hrvatski i ukrajinski ples bio je isprepleten kao cvijeće u vijencu što je dokaz gostoljubivosti i poštivanja različitosti mještana ovog sela. Najvećim aplauzom publika je nagradila zajednički nastup pjevača hrvatskog KUD-a “Posavac” i ukrajinskog UKPD “Taras Ševčenko” iz Kaniže koji su zajedno naučili, uvježbali i otpjevali na novoj pozornici nekoliko hrvatskih i ukrajinskih pjesama.

Ministar poljoprivrede Tihomir Jakovina presjekao je vrpцу i poželio uspjeh u radu udrugama Kaniže. U svome govoru, ministar poljoprivrede poželio je da u prozorima ovog Doma uvijek gori svjetlo i čuje se dječji smijeh jer djeca čuvaju tradiciju svojih predaka, a mladi ne napuštaju svoje selo.

Publici su se obratili i drugi gosti, poželjevši Kanižanima puno uspjeha u radu i ostvarenju novih projekata.

Na svečanom otvorenju bili su prisutni mnogobrojni gosti: predstavnici Županije, predstavnici svih udruga općine Bebrina, predstavnici za sport i kulturu Republike Hrvatske, učitelji OŠ “Antun Matija Reljković” Bebrina na čelu s ravnateljicom Marijom Rosandić.

Pročitana je čestitka predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović koja je poželjela uspjeh u svim budućim projektima na dobrobit malog sela Kaniže i Republike Hrvatske.

Mirjana Has

U Zagrebu održan OKRUGLI STOL - na temu "Vanjska politika Europske Unije i odgovor na krizu u Ukrajini"

U sjedištu Hrvatske Paneuropske Unije u Zagrebu i u organizaciji Dipsmatke Akademije Ministarstva vanjskih i europskih poslova 7. svibnja 2015. godine u povodu Dana Europe održan je okrugli stol na temu "Vanjska politika Europske unije i odgovor na krizu u Ukrajini."

U prepunoj dvorani HPEU predavači na okruglom stolu bili su : Andrej Plenković, zastupnik u Europskom parlamentu i predsjednik izaslanstva EP-a za odnose s Ukrajinom, prof. Jevgenij Paščenko, predstojnik Katedre za ukrajinski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i Nj. E. Oleksandr Levčenko, veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj. Voditelji okrugloga stola bili su:

Pavo Barišić, predsjednik Hrvatske PEU i Mladen Andrić, ravnatelj Dipsmatke akademije Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

U svome izlaganju Andrija Plenković je istakao da je Ukrajina žrtva agresije te da ne postoje dvojbe da je Rusija prekršila sve odredbe međunarodnog prava teritorijalnom okupacijom Donbasa i ilegalnom aneksijom Kryma. Smatra da pitanje Ukrajine predstavlja test vjerodostojnosti vanjske politike EU, njezine politike susjedstva, proširenja te energetske i trgovinske politike. Poručio je da Ukrajina ima pravo sama odabrati svoj put, a ukrajinski narod je na Euro-majdanu, te na predsjedničkim i parlamentarnim izborima dao povjerenje umjerenim političkim strankama koje zagovaraju europski smjer. Podsjetio je da je na velikom summitu u Kyjivu početkom travnja donesen važan dokument koji Ukrajinu usmjerava da iznađe snage za vođenje dva paralelna procesa - obranu teritorijalnog integriteta i provođenje europskih reformi u okviru Sporazuma o pridruživanju.

Usporedivši situaciju s Hrvatskom

za vrijeme okupacije, Andrej Plenković je rekao da Ukrajina ima nedvosmislen i snažnu podršku Europske unije. Prvi primjer je istovremena ratifikacija Sporazuma o pridruživanju od strane Europskog parlamenta i Vrhovne Rade, Drugi je financijska podrška Unije od 11 milijardi eura u prošloj godini, te nova tranša makrofinancijske pomoći od 1,8 milijardi eura za stabilnost javnih financija, uz doprinos drugih međunarodnih organizacija i država.

Naglasio je da politika Putinove Rusije želi širiti utjecaj u neposrednom susjedstvu stvaranjem aktivnih i zamrznutih konflikata kako bi se obnovio utjecaj Moskve. Drži da će predstojeći summit u Rigi, na kojem će sudjelovati predstavnici Ukrajine, Gruzije, Moldove, Azerbajdžana, Bjelorusije i Armenije, biti važan da se osjete poruke diferencijacije u strateškom određenju tih zemalja, budući da neke od njih imaju političku volju da budu dio europskog projekta, a neke ne. Stoga će reforma politike susjedstva koju provodi europski povjerenik za politiku susjedstva i širenja Johannes Hahn ići za načelom diferencijacije i individualnoga pristupa svakoj od tih zemalja.

Dodao je da se njegova delegacija za Ukrajinu sastala više nego ijedna druga u Europskom parlamentu, a nedavno je ugostila i patrijarha Filareta.

Poručio je: "Hrvatska treba bolje iskoristiti svoj najkvalitetniji vanjskopolitički izvozni proizvod mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja i prenijeti ukrajinskim kolegama iskustva decentralizacije, zbrinjavanja prognika i izbjeglica, povrata imovine, obnove i amnestije. Ta iskustva Hrvatske, uz Minski sporazum, mogu osigurati teritorijalnu cjelovitost Ukrajine sa što manje žrtava".

Na okruglom stolu pored Andrije Plenkovića govorili su prof. Jevgenij

Paščenko i veleposlanik Ukrajine u RH, Oleksandar Levčenko.

Jevgenij Paščenko je govorio na temu "Pripadnost Ukrajine mediteranskom krugu i ruska agresija."

Izlaganje veleposlanika Oleksandra Levčenkova odnosilo se na sadašnju situaciju u Ukrajini s naglaskom da je to kriza međunarodnih odnosa, a ne kriza u Ukrajini. Spomenuo je da aneksija Kryma utječe na narušavanje međunarodnog prava i odnosa među potpisnicama i članicama u OUN. Bilo je riječi i o gubitcima koje je Ukrajina pretrpjela za vrijeme Holodomora 1932./33. i za vrijeme II. Svjetskog rata.

Nakon izlaganja na okruglom stolu razvila se rasprava i diskusija u kojoj je naglašeno kako smo mi u više navrata postali svjedoci evidentnog uplitanja Ruske Federacije u unutarnju politiku neovisne Ukrajine, narušavanja granica Ukrajine, međunarodno nelegalne okupacije Kryma, i pored svega, otvorene vojne agresije na istoku Ukrajine.

Napomena:

Ukrajinski novinari izabrali Andriju Plenkovića među četiri najbolja prijatelja Ukrajine

Veliko priznanje dobio je Predsjednik Izaslanstva Europskog parlamenta za Ukrajinu Andrej Plenković koji je po izboru ukrajinskih dopisnika iz Bruxellesa jedan od četvero najboljih prijatelja Ukrajine u Bruxellesu. Za englesko izdanje tjednika Kyiv Post, novinari su opisali Plenkovića, zastupnika u Europskom parlamentu koji je ujedno i predsjednik delegacije za Ukrajinu kao "političara koji vrlo dobro poznaje stanje u Ukrajini i može ga usporediti sa svojim iskustvom iz devedesetih na jugoistoku Europe". Za A. Plenkovića ukrajinski novinari kažu da "pokušava uspostaviti i održati snažne veze između Ukrajine i Europske unije", nadalje pripisuju mu "odlične diplomatske sposobnosti i znanje".

"Zahvaljujem ukrajinskim novinarima na priznanju. Nastavit ću se zalagati za europski put Ukrajine te mirnu reintegraciju privremeno okupiranih područja Donbasa i ilegalno anektiranog Kryma" - rekao je A. Plenković, supredsjedatelj Parlamentarnog odbora za pridruživanje EU-Ukrajina i potpredsjednik Odbora za vanjske poslove EP.

Zaključne riječi:

"Odgovor EU na krizu u Ukrajini"

Rusija je potpisnica Povelje UN-a, Helsinškog završnog dokumenta, Memoranduma iz Budimpešte i Akta o os-

nivanju između NATO-a i Rusije te je članica Vijeća Europe. Čvrsto je ukorijenjena u međunarodne pravne obveze i dužnosti.

U Europi nema argumenata za upotrebu oružanih snaga u cilju obrane takozvanih povijesnih i sigurnosnih razloga ili zaštite manjine neke države koja živi u inozemstvu.

Takva je politika u XXI. stoljeću neprihvatljiva. Ukrajina je suočena s neobjavljenim hibridnim ratom koji vodi Rusija.

Riječ je o višedimenzionalnom sukobu koji je spoj kibernetičkog ratovanja, upotrebe zakonitih i nezakonitih snaga, propagande, gospodarskog pritiska, energetske ucjene, političke destabilizacije i diplomacije.

Nezakonito pripajanje poluotoka Krima prvi je slučaj nasilne promjene granica i uključivanja dijela jedne zemlje u drugu u Europi od Drugog svjetskog

rata.

Današnja Europa, nakon naučenih lekcija izvučenih iz svjetskih ratova, zasniva se na načelu poštovanja međunarodnog prava. Suočena je sa sukobom koji je oživio tragična sjećanja na davno razdoblje kada se demokracija i sloboda nisu mogle uzimati zdravo za gotovo. Zbog toga bi odgovor EU-a utemeljen na popuštanju ohrabrio Rusiju u širenju svoje taktike hibridnog rata na ostale susjede. U tom smislu, ponavljanje krimskog scenarija u Pridnjestrovlju mora se spriječiti. U Europi ne može doći do rasta ako nas ne okružuje stabilnost.

Naš glavni plan mora uključivati strategije za pretvaranje trenutačnog "vatrene kruga" u "krug prijatelja". U ovim je teškim okolnostima potreba za solidarnošću između država članica važnija nego ikada prije i treba se odraziti u spremnosti na pružanje praktične

potpore onim susjednim državama članicama koje mogu biti suočene s istom prijetnjom.

Nova potpredsjednica Komisije/Viosa predstavnik Federica Mogherini i povjerenik Johannes Hahn trebaju poduzeti sve korake i inicijative u svojoj moći kako bi olakšali put do političkog rješenja ukrajinske krize kojim će se poštovati sve uključene strane i kojim se izbjegava scenarij hladnog sukoba u istočnoj Ukrajini i na Krymu.

Pružajući potporu Ukrajini, EU i sebi pruža potporu i sigurnost. Vjerodostojnost diplomatskih napora EU mora biti popraćena odlukom o smirivanju sukoba uz čvrsto poštovanje europskih vrijednosti pružajući pomoć Ukrajini u njezinim nastojanjima da održi neovisnost, suverenitet, jedinstvo i teritorijalni integritet.

Pripremio Slavko Burda

Dan nacionalnih manjina Grada Zagreba

Članovi UKPD "Andrij Pelih" iz Šumeća dostojno predstavili ukrajinsku kulturu

● UKPD "Andrij Pelih" - Šumeće kod spomenika Tarasa Ševčenka u Zagrebu

Na području Grada Zagreba prebivaju stanovnici različitih etničkih, kulturnih i vjerskih obilježja koji na poseban način pridonose bogatstvu i raznolikosti zagrebačkoga kulturnog, gospodarskog, političkog i svekolikoga drugog života.

Već godinama pod pokroviteljstvom gradonačelnika Zagreba Milana Bandića obilježava se Dan nacionalnih manjina Grada Zagreba.

Tradicionalno, i ove godine, 14. lipnja, održana je svečanost predstavljanja kulture i nacionalne kuhinje pripadnika nacionalnih manjina metropole Hrvatske. Svaka nacionalna manjina uređuje štand te predstavlja svoju kulturu kroz pjesmu i ples.

Kao i prethodne godine, mnogobrojne posjetitelje privukla je ljepota ukrajinske narodne nošnje koju su prezentirali mladi plesači Ukrajinskog kulturno-prosv-

jetnog društva "Andrij Pelih" iz Šumeća (Brodsko-posavska županija). Gosti su s velikim oduševljenjem razgledavali privlačne šarolike boje vezenih košulja, prsluka, vjenčića i ostalih elemenata ukrajinske narodne nošnje u koje su bili odjeveni lijepi, mladi i nasmijani pripadnici ukrajinske nacionalne manjine.

Još veće oduševljenje publike izazvali su prvi zvukovi a onda i koraci atraktivnog temperamentnog ukrajinskog plesa "Hopak". Za izvrsnu izvedbu plesa mladi članovi ukrajinske udruge dobili su ogroman aplauz. Drugu godinu zaredom članovi UKPD "Andrij Pelih" iz Šumeća pod vodstvom predsjednika Darka Karamazana ugodno iznenduju goste ovoga blagdana u Zagrebu.

Šumećani su se pobrinuli i o tome da nitko ne prođe ravnodušan pored ukrajinskog štanda gdje je bila predstavljena ukrajinska kuhinja. Naravno, miris ukra-

jinskih pyrohy privukao je pažnju svih prisutnih, a za dobro pripremljene pyrohy zaslužna je najviše obitelj Karamazan, posebno Mira, Katica i Slavica.

Plesači iz Šumeća imali su mogućnost pogledati Park prirode Medvednica, posjetiti oltar Domovine, te s prekrasnog Medvedgrada vidjeti cijeli Zagreb. Sve je to omogućio svojim članovima dugogodišnji predsjednik Društva Darko Karamazan koji se zalaže da svaki put poslije odličnog odrađenog nastupa vrijeme bude ispunjeno ekskurzijama za kulturno upoznavanje mjesta posjeta. Također, članovi UKPD "Andrij Pelih" zahvalni su Predstavniku ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba Viktoru Filimi koji ih je pozvao na sudjelovanje u ovom značajnom i zanimljivom obilježavanju.

Članovi UKPD "Andrij Pelih" ponosni su da su upravo oni prvi, organizirano, kao udruga, posjetili novootvoreni spomenik najvećem ukrajinskom piscu Tarasu Ševčenku u Novom Zagrebu. Još više su ponosni na sve što je napisano na spomeniku i to ne samo na hrvatskom već i na ukrajinskom jeziku jer pohađaju nastavu njegovanja ukrajinskog jezika u školi po modelu C.

Slobodno vrijeme Šumećani su proveli zajedno s članovima Ukrajinske zajednice Grada Zagreba koji su im pokazali ljepote glavnoga grada Hrvatske. Cijeli dan bio je odlično isplaniran, svi ciljevi su ostvareni, a članovi UKPD "Andrij Pelih" – Šumeće željno iščekuju novi posjet Zagrebu.

Veronika Čorluka

Літературно-музичний вечір присвячений Тарасу Шевченку в Осієку

● УКПТ ім. Лесі Українки, Осієк

У Осієку 7 липня 2015 року за ініціативи Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі Українки відбувся урочистий вечір присвячений Тарасу Григоровичу Шевченку та урочистому відкриттю пам'ятника Кобзарю в столиці Республіки Хорватія – місті Загреб.

Цікаву програму підготували члени українського товариства з

Осієка, а участь у святковій програмі взяли також Українське культурно-просвітнє товариство ім. Івана Франка з Вуковара, Українське культурно-просвітнє товариство ім. Тараса Шевченка з Канижі та Українське культурно-просвітнє товариство ім. Андрія Пелиха із Шумеча.

Ведучою урочистої програми була голова товариства з Осієка Оксана Мартинюк, яка детально розповіла

● УКПТ ім. Івана Франка, Вуковар

про церемонію відкриття пам'ятника Тарасу Шевченку в Загребі. Хор УКПТ ім. Лесі Українки під керівництвом проф. Оксани Стурко виконав легендарний "Заповіт" Т. Шевченка. Потім всі учасники разом із солісткою Ханою Пешо заспівали "Молитву за Україну". На вечорі прозвучали вірші та пісні Кобзаря, а також поезія присвячена великому письменнику та Україні. Учасники виконали і кілька українських таночків.

У Осієку кожного року відбуваються вечори присвячені великому патріоту України, талановитому художнику і письменнику Тарасу Григоровичу Шевченку. Традиційно, українці Хорватії щороку віддають шану великому Кобзареві та цю традицію передають молодим поколінням, щоб "в сім'ї великій, в сім'ї вольній, новій" не забули пом'янути "незлим тихим словом".

Олеся Мартинюк

● Діти із Канижі і Шумеча

Članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže su poželjni sudionici na mnogim manifestacijama

Kako je već gotovo prošlo pola godine marljivog rada velikih i malih članova Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Taras Ševčenko" - Kaniža, Društvo iz tjedna u tjedan pokazuje svoj veoma dragocjen i

vrijedan rad jer poslije stanke za korizmu dolaze novi nastupi kojima se svi raduju.

Društvo je dobilo šest novih poziva za nastup i svi članovi duboko se nadaju da će ih moći sve odraditi koliko to budu dozvoljavala namijenjena sredstva.

Poslije "Uskrsnog koncerta" slijedio je nastup u Lipovljanima 9. svibnja 2015. godine na poziv predsjednika i članova KPD Ukrajinaca "Karpati" na godišnju Izvještajnu skupštinu njihovog Društva - 9. svibnja 2015. godine na koju su se

Ukrajinci iz Kaniže veoma rado odazvali te je starija plesna sekcija pokazala koliko voli i cijeni svoje Društvo koje radi punih trinaest godina, i kada su svojim plesnim repertoarom oduševili sve prisutne.

Dana 16. lipnja 2015. godine, na poziv prijateljskoga Društva iz Paklenice članovi UKPD "Taras Ševčenko" odlaze na manifestaciju pod nazivom "Gospa Fatimska" i tamo po prvi puta predstavljaju svoju nacionalnu manjinu i svoje običaje. Na manifestaciji članovi ukrajinske udruge iz Kaniže upoznali su rad drugih društava, stekli su nova prijateljstva i dobili sve pohvale kako za ples tako i za rad koje već trinaest godina pod vodstvom predsjednika Željka Hasa uspješno radi i prezentira ukrajinsku pjesmu i ples diljem Hrvatske i izvan zemlje.

Slijede nastupi u Slavonskom Brodu na "Brodskom kolu" gdje već nekoliko godina i starija i mlađa plesna sekcija izmamljuju veliki aplauz i povike "Hoćemo još!"

Dana 7. lipnja 2015. godine članovi

UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže uspješno su nastupili na Književno-glazbenoj večeri posvećenoj ocu i proroku ukrajinske nacije Tarasu Ševčenku, te otvorenju spomenika Ševčenku u Zagrebu. Djeca su pokazala koliko vole plesati i koliko vole izučavati materinski jezik. Osim plesa, članovi Društva prezentirali su znanje ukrajinskog jezika, književnosti i kulture. Većina djece koja njeguju tradiciju svoje nacionalne manjine u okviru Društva, pohađaju i nastavu njegovanja materinskog jezika. Stoga, bilo je interpretirano puno pjesama Tarasa Ševčenka i pjesama o njemu. Djeca su otpjevala prekrasne ukrajinske narodne i autorske pjesme i podijelili svoje iskustvo s djecom iz Šumeća, Vukovara, Petrijevaca i Osijeka koja također njeguju ukrajinsku kulturu.

Dana 21. lipnja mlađa plesna sekcija odlazi u Garešnicu na 6. Smotru dječjeg kulturnog stvaralaštva - "Garešnica 2015.", na poziv tamošnjeg SKD "Prosvjeta" iz Garešnice. Svi članovi rado su se odazvali ovom pozivu. Na nastup su

otišli članovi mlađe i srednje plesne sekcije. U svečanom programu plesači iz Kaniže u 20 minuta na sceni su pokazali jedan dio svoga znanja i vještina. Publika je vrlo pozitivno, s velikim oduševljenjem pratila nastup ukrajinskog Društva, neki još nikada nisu vidjeli tako lijep, brz, ritmičan i temperamentan ples, tako da je ukrajinski narodni ples dobio veliki aplauz publike.

Članovi starije plesne sekcije UKPD "Taras Ševčenko" 27. lipnja odlaze na nastup u Velike Zdenice gdje također svojim nastupom oduševljavaju sve prisutne.

U pola godine članovi UKPD "Taras Ševčenko" - Kaniža imali su jedanaest veoma zahtjevnih nastupa i svugdje su pokazali svoj rad u najljepšem sjaju.

S velikim zadovoljstvom članovi Društva se pripremaju za dva nastupa u srpnju u susjednoj BiH. U kolovožu planiraju mali predah jer rujan je ponovno pun novih iznenađenja i novih nastupa.

Mirjana Has

U Vukovaru održani "Dani ukrajinske kulture"

U Vukovaru je 12. i 13. lipnja ove godine održana manifestacija "Dani ukrajinske kulture" u organizaciji Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ivan Franko" - Vukovar. Manifestacija ima za cilj prikazati sugrađanima bogatstvo ukrajinske kulture, dižući razinu tolerancije i razumijevanja, što ima za rezultat kvalitetniju integraciju u društvo i smanjenje asimilacije.

Organiziranjem ovakve manifestacije izražava se potreba za očuvanjem etničkog, kulturnog i jezičnog identiteta pripadnika ukrajinske nacionalne manjine. Manifestacija je održana pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Grada Vukovara uz organizacijsku i financijsku potporu Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije i Vijeća ukrajinske nacionalne manjine Grada Vukovara.

Program je započeo u grkokatoličkoj crkvi Krista Kralja u Vukovaru svetom misom za mir u Ukrajini, koju

je vodio svećenik grkokatoličke crkve Krista Kralja u Vukovaru i dekan srijemski g. Vladimir Magoč. Marija Semenjuk Simeunović predstavila je knjigu Antina Graljuka "Ukrajinci vukovarskog kraja", nakon čega su scenom dominirale dječje i omladinske skupine i to: "Sonečko" koja djeluje pri UKPD "Ivan Franko" Vukovar pod vodstvom prof. Tetjane Kočnjeve, učenici koji izučavaju ukrajinski jezik i kulturu po modelu "C" u OŠ Antuna Bauera Područnoj školi Petrovci te vokalnno-instrumentalni ansambl "Halyčyna" pod ravnanjem Romana Matusa. Posjetitelji su mogli uživati u raznim dječjim igrokazima, pjesmama, recitalima. Večer je završila predstavljanjem ukrajinske narodne kuhinje koju su pripremile aktivistice iz Vukovara i Petrovaca.

Drugi dan program je nastavljen u "Hrvatskom domu" gdje je održan koncert amaterskog kulturno-umjetničkog stvaralaštva, u kojem su osim domaće udruge sudjelovali gosti: Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ukraina" iz Slavonskog Broda, čiji ansamblu su izvodili atraktivne ukrajinske plesove u koreografiji Ivice Kševija te Udruga Mađara grada Vukovara sa zborom pod ravnanjem Rozalije Jakumetović. Kroz sadržaj dvodnevna programa posjetitelje manifestacije je na ukrajinskom i hrvatskom jeziku vodila Olesja Beč, odjevena u koloritnu ukrajinsku narodnu nošnju koju je udruzi darovalo Veleposlanstvo Ukrajine u Republici Hrvatskoj.

Program manifestacije pratili su i

uvaženi uzvanici: veleposlanik Ukrajine u RH Njegova Ekselencija Oleksandar Levčenko, zamjenik župana Vukovarsko-srijemske županije Đorđe Ćurčić, predstavnik Odjela za društvene djelatnosti Dejan Nađ, članica Savjeta za nacionalne manjine RH Marija Semenjuk Simeunović, predsjednik Ukrajinske zajednice RH Nikola Zastrižni, članovi vijeća i predstavnici ukrajinske i rusinske nacionalne manjine izabrani na nedavnim izborima za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina i brojni drugi gosti.

Ukrajinska nacionalna manjina u Hrvatskoj, iako ne brojna, ali jedna od najstarijih ukrajinskih dijaspora u svijetu, i ovom manifestacijom je poslala poruku potpore svom narodu u Ukrajini molitvom, pjesmom, dirljivim plesnim koreografijama i lijepom riječju.

Tetjana Ramač

Proljetni nastupi i planirane aktivnosti za ljeto 2015. - UKPD "Ukrajina" Slavonski Brod

Velikoj proslavi Dana škole "Bogoslav Šulek" iz Slavenskog Broda odazvali su se najmlađi plesači UKPD "Ukrajina" kao jedino pozvano Društvo, budući najviše Ukrajinaca stanuje na području ove Škole. Svečanost je održana 29. travnja u Kazališno-koncertnoj dvorani "Ivana Brlić Mažuranić". Dječja skupina izvela

iz Trogira, Folklorno društvo "Gradina" iz Ilirske Bistrice, KPD "Seljačka sloga" Đelekovac, KUD "Zvir" Jelenje, KUD "Delnice".

UKPD "Ukrajina" predstavila se Delničanima već u svečanoj povorci kroz grad pjevajući i plešući, a predivnu dobrodošlicu nam je organizator poželio na pozornici - toplim riječima i pohva-

je dvije koreografije - "Repu" i "Ukrajinski vjenčić", a nagrađeni su velikim pljeskom učenika Škole, nastavnika, roditelja i ostalih gostiju.

Zbor, orkestar i starija plesna skupina sudjelovala je na 4. Međunarodnoj smotri folkloru u Delnicama. U programu su sudjelovali: Goranska škola folkloru - OŠ Ivana Gorana Kovačića Delnice, Folklorno društvo Pazin, SKD "Prosvjeta" iz Ogulina, KUD "Kvadrilja"

lana naših lijepih nošnji i plesova. Pred velikim auditorijem u dvorani u Delnicama izveli smo "Hopak" i "Zaporoški herc". S ponosom možemo istaknuti da smo na pozornici imali 12 parova pod vodstvom Ivice Kševija, zbor pod ravnanjem Sanje Stičinski i orkestar Josipe Hmilevski, ukupno 48 ljudi, što do sada nije uspjelo niti jednom ukrajinskom društvu. Pljesak, ovacije, pozivanje da ponovno izađemo na scenu i poziv za sudjelovanje na idućoj smotri - poklon je

koji smo zaslužili u Delnicama.

Mlada plesna skupina sudjelovala je u programu "Brodskog ljeta" u nedjelju, 31. svibnja u športskoj dvorani OŠ "Antun Mihanović" na Dječjoj smotri folkloru "Igra kolo maleno". Djeca su se predstavila "Veselim plesom" i "Ukrajinskim vjenčićem".

5. lipnja, u organizaciji Muzeja Brodskog Posavlja i Veleposlanstva Ukrajine u RH otvorena je predivna izložba "Petrykivski rospis" - Biser Dnipro-petrovske regije - koja predstavlja bogatu tradiciju ukrajinske umjetničke baštine i narodne umjetnosti iz mjesta Petrykivka, a dobila je status visoke nematerijalne baštine UNESCO-a. Elementi koji prevladavaju je divlje cvijeće, bobice, lišće, voće, ptice, a svaki pojedini element posjeduje svoju simboliku. U ovome slikarstvu dominiraju jarke boje - crvena, zelena, žuta, plava i ružičasta, a u slikarskoj tehnici se tradicionalno koriste isključivo prirodne boje - pripremljene od trave, sokova biljaka i cvijeća. Nazočne je pozdravila ravnateljica Muzeja gospođa Danijela Mitrović, a izložbu je otvorila zamjenica župana Dunja Magaš. Pozdrave veleposlanika Oleksandra Levčenka Brođanima i Ukrajinacima u Slavenskom Brodu prenio je ataše za kulturu Jaroslav Simonov, a otvorenju izložbe odazvali su se gradonačelnik Mirko Duspara i njegov zamjenik Hrvoje Andrić. Pod ravnanjem dirigentice Sanje Stičinski, zbor UKPD "Ukrajina" je otpjevao tri pjesme.

Na Smotri koreografirano folkloru "To je zemlja Hrvatska!" u sklopu "Brodskog ljeta", 6. lipnja, starija plesna skupina, zbor i orkestar izveli su "Zaporoški herc" na otvorenoj pozornici na brodskom Korzu, pred brojnom publikom. Ovom novom koreografijom osvojili smo ponovno brodsku publiku, a ljudi su nam prilazili, čestitali i raspitivali se o vezenim košuljama, vjenčićima, sabljama. Također ih je zanimala i trenutna situacija u Ukrajini, mnogi su izrazili svoje suosjećanje sa ratom zahvaćenom našom Ukrajinom. Kao predstavnici ukrajinske manjine, svojim radom kroz sekcije UKPD "Ukrajina" i brojnim nastupima te obilježavanjem važnijih događaja prisutni smo u Gradu Brodu, prepoznatljivi smo i rado viđeni zbog veselih plesova, lijepe nošnje, izuzetno lijepog držanja na sceni i djevojačkih osmijeha.

11. lipnja, u organizaciji Matice hrvatske, ogranka u Slavenskom Brodu, Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Hrvatskog instituta za povijest - Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, te Muzeja Brodskog

Posavlja predstavljena su izdanja ciklusa Put kroz Ukrajinu - knjižnica Ucrainiana croatica - Zakarpats'ka Ukrajina (povijest – tradicija – identitet) i Ukrainski Karpati (etnogeneza – arheologija – etnologija). Knjige su predstavili dr. sc. Jevgenij Paščenko, prof. i predstojnik Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu; dr. sc. Žarko Španiček, pročelnik Konzervatorskog odjela u Požegi; Jesenka Mišćiv, viši kustos Muzeja Brodskog Posavlja u mirovini i Josip Ralašić, magistar ukrajinistike i etnologije i kulturne antropologije iz Konzervatorskog odjela u

Požegi. Pjevački zbor pod ravnanjem Sanje Stičinski otpjevao je tri ukrajinske narodne pjesme.

U subotu, 13. lipnja sudjelovali smo u "Danima ukrajinske kulture" u Vukovaru s prilično velikim programom i zahtjevnim koreografijama. Djevojke iz starije plesne skupine izvele su ples "Vezilje"; zbor, orkestar i starija plesna skupina izveli su "Zaporoški herc", te "Poliski tanec" i "Hopak". Zbor je, pod ravnanjem dirigentice Sanje Stičinski otpjevao dvije pjesme: "Zaspivajmo pisnu veselenjku" i "Tyho nad ričkoju". Nakon

programa domaćini su upriličili domjenak u restoranu "Quo Vadis" gdje smo se lijepo zabavili i još jednom naplesali uz pratnju Vokalno-instrumentalnog sastava "Halyčyna".

Za ovo ljeto imamo i puno poziva na koja se, zbog preklapanja datuma održavanja smotri i manifestacija nećemo moći odazvati. Pozvani smo u Pleternicu na manifestaciju "Lidas", na Smotru Mađara u Laslovo, Dardu, Devetinu (BiH), a već se pripremamo i za ljetnu školu.

Elena Romanjek

День національних меншин Вуковарсько-сріємської області

9 травня 2015 року Координація національних меншин Вуковарсько-сріємської області у співпраці з адміністрацією Вуковара організували та провели традиційне свято - День національних меншин Вуковарсько-сріємської області. Гості та учасники програми могли ознайомитися з різнобарвним спектром творчих досягнень та гастрономії кожної національної меншини, яка мешкає на цих просторах.

11-та маніфестація відбулася у Вуковарі на площі др. Ф.Туджмана, а відповідальною за неї цього року була німецька національна меншина, яку представили члени товариства німців і австрійців Вуковара.

Це товариство було засноване в 1996 році в Загребі, коли вуковарці були вигнані з рідного міста під час сербської агресії. Після повернення великої кількості членів товариства у Вуковар, у 2004 році засноване самостійне товариство німців і австрійців у Вуковарі. Відтоді товариство активно працює над збереженням своєї культури та нарахує кількісні успіхи у праці та презентації своєї культури в місті, області та за кордоном. У рамках товариства діє хорівий колектив, який має безліч успішних виступів. Керує товариством пані Дара Маєр. Разом з головою координації національних

меншин ВСО Йосипом Кельом пані Д. Майєр відкрила маніфестацію та привітала всіх учасників і гостей урочистої програми.

З вітальними словами до публіки звернулися також голова обласної адміністрації Вуковарсько-сріємської області Божо Галіч, заступник мера міста Вуковар Марія Будимір та заступник голови Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія Рената Трісчлер. Пані Р.Трісчлер привітала гостей і від імені голови Ради з питань національних меншин Александра Толнауєра та, користуючись нагодою, закликала всіх прийняти участь у Виборах представників і членів Ради національних меншин.

До численної публіки з щирими словами звернулися і представники угорської, німецької, словенської, української, русинської, ромської, сербської, боснійської національних меншин.

Від української спільноти учасників та гостей свята привітала Представник української національної меншини Вуковарсько-сріємської області проф. Наташа Вовк.

Після перегляду шаторів, на яких представники національних меншин презентували виставки народної творчості та національної кухні, розпочався концерт творчих

колективів, які пісню і танцем представили багатство і неповторність своєї національної культури.

Українську культуру представили члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка з Вуковара.

Шатро українців майоріло яскравими барвами вишитих рушників та розмайом візерунків на скатертинах, які відрізнялися тематичними мотивами, гармонією узорів та барв. Приваблювала гостей і українська народна кухня, серед якої центральне місце займали вже всім відомі вареники. Зі словами "Ласкаво просимо" зустрічали гостей біля шатору маленькі українки Крістіна, Анжела та Катерина. Дівчатка гостинно вітали гостей та пригощали їх українськими стравами. За естетичне оформлення шатора потурбувалися члени гуртка народні звичаї та рукоділля на чолі з Бояною Добрієвіч.

У концертній програмі українську національну меншину представив самодіяльний хорівий колектив згаданого українського товариства. Під керівництвом Романа Матуса та під супровід вокально-інструментального ансамблю "Галичина" колектив виконав низку українських народних пісень.

Представники усіх національних меншин гідно представили свою культуру, а заключним номером програми була "Ода радості" - гімн Європи, який прозвучав у виконанні всіх учасників.

Маніфестація пройшла успішно, була широко висвітлена засобами масової інформації і показала, що кожна національна меншина за межами своєї Батьківщини пікається та береже свою національну приналежність, культуру, мову і традиції.

Тетяна Рамач

“Iz bakine škrinjice”

KPD Ukrajinaca “Karpati” iz Lipovljana i UKPD “Andrij Pelih” iz Šumeća predstavili ukrajinsku kulturu na VI. Festivalu starina u Ravnoj Gori

● KPD Ukrajinaca “Karpati” - Lipovljani

U organizaciji Turističke zajednice općine Ravna Gora i udruge “Plodovi gorja Gorskog kotara”, a pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja te Primorsko-goranske županije, u Ravnoj Gori je organiziran VI. Festival starina pod nazivom “Iz bakine škrinjice”, na kojemu su sudjelovali i pripadnici KPD Ukrajinaca “Karpati” iz Lipovljana na središnjoj svečanosti u Sportskoj dvorani 24. svibnja 2015. godine.

U okviru manifestacije upriličena je različitost koja se ogledala u prikazivanju kulturne baštine i tradicije Gorskog kotara, te gostiju iz Slavonije, Korduna, Like i Žumberka. U Sportskoj dvorani bili su izloženi štandovi, dobrim dijelom prezentiranjem i prodajom proizvoda OPG-ova, ali i štandovi na kojima su izvođači programa mogli prezentirati svoje znamenitosti.

KPD Ukrajinaca “Karpati” iz Lipov-

ljana prezentirao je na svome štandu predmete koji predstavljaju ukrajinsku kulturu, narodne nošnje iz različitih županija Ukrajine, i naravno, specifična različita ukrajinska jela (preko deset vrsta).

Ukrajinski štand privukao je brojne posjetitelje. Pripadnici ukrajinske udruge iz Lipovljana omogućili su gostima konzumaciju mnogih jela za koja su posjetitelji tražili i recepte kako bi ih i sami

molli kod kuće pripremati.

Bio je upriličen i kulturno-zabavni program na kojem su ukrajinsku kulturu, osim KPD Ukrajinaca “Karpati”, posebno ples, predstavili članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva “Andrij Pelih” iz Šumeća pod vodstvom predsjednika Darka Karamazana.

Pjevačka skupina KPD Ukrajinaca “Karpati” iz Lipovljana predstavila je ukrajinske pjesme bržeg ritma, a kojom izvedbom je gledateljstvo bilo veoma zadovoljno i oduševljeno.

U kulturno-zabavnom programu sudjelovali su mnogi izvođači iz različitih mjesta Hrvatske, predstavivši raznolikost i bogatstvo svoje kulture. Zbog velikoga broja izvođača program je trajao jako dugo, čime je postignut kontraefekt zbog zasićenosti posjetitelja, a na kraju programa je upriličena i revija narodnih nošnji svih izvođača programa.

Ivan Semenjuk

● UKPD “Andrij Pelih” - Šumeće

Franjo Čepka (Franc) – najstariji aktivni član UKPD “Ukrajina”

Na godišnjoj Skupštini Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva “Ukrajina” – Slavonski Brod, predsjednik Vlado Karešin uručio je najstarijem aktivnom članu Francu Čepki, zahvalnicu za njegov doprinos Društvu.

Kažu u Lužanima, mjestu tridesetak kilometara od Slavanskog Broda – ako trebaš majstora za popravak traktora i ostalih poljoprivrednih strojeva, ako trebaš majstora autolimara i lakirera –

samo se obrati Francu. On je ujedno i najbolji zavarivač, a pomoći će svakome tko pokuca na njegova vrata.

U Društvu svi će reći – ako pripremaš zabavu, zovi Franca – jer njegova harmonika ne miruje. Ne miruje Franc, iako je već dugi niz godina umirovljenik. Redovno dolazi na sve probe, iako prelazi 60 km u oba pravca. I tako dva puta tjedno. Pjeva naš Franc u zboru i svira nam harmoniku svaki puta kada treba ljudima popraviti raspoloženje.

Rođen je 1941. godine u Selištu, općina Srbac. Njegov je djed Štefan doselio iz Ukrajine sa suprugom i šestogodišnjim Rinkom, ocem Francovim. Obitelj je bila mnogobrojna, devetero djece, ali je majka mlada preminula, pa je otac preuzeo brigu o djeci. Kao najstarije dijete, Franc je mlad otišao od kuće u potrazi za poslom. U početku je kopao bunare, a tada je stigao u Slavonski Brod, na rad

u rižinim poljima. Tu je upoznao svoju gospođu Dragicu, vjenčali se i preselili u Jesenice (Slovenija) gdje su oboje dobili zaposlenje. Franc je 17 godina radio u željezari i završio sve tečajeve zavarivanja koji su mu ponuđeni, i tako napredovao u svom zanimanju.

Ipak, Franc i Dragica željeli su biti bliže rodnoj grudi, pa su u Lužanima kupili zemljište za gradnju kuće. Kada je kuća sagrađena, poželjeli su i živjeti u njoj, a Franc se zaposlio u “Đuri Đakoviću”.

Kao mladić, Franc je svirao prim, a sam je naučio svirati harmoniku. Vikendima je svirao sa svojim bendom u svatovima, a osamdesetih godina uključio se aktivno u rad našeg Društva.

Omiljen, duhovit, i uvijek veseo, Franc donosi svima osmijeh na lice. Mi mladi mu želimo dobro zdravlje i da još dugo bude dio naše velike obitelji!

Elena Romanjek

Першотравнева маніфестація у Вуковарі

Українську культуру на святі представили члени УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара

● УКПТ ім. Івана Франка, Вуковар

Першого травня на традиційне свято праці, миру і весни туристичний комплекс лісовий парк "Адиця", який знаходиться в одному із мальовничих куточків хорватського міста Вуковар, зібрав велику кількість мешканців та гостей міста. В цей день туристичний центр міста підготував цікаву та розмаїту програму, в котрій кожен учасник прешотравневої маніфестації міг знайти заняття та відпочинок для душі. Участь в програмі взяли Миський духовий оркестр, мажуретки міста, дитячий хоровий колектив "Горлиця", були тут і туристичний потяг, практичні майстер-класи

різбарів по дереву, художників та майстрів ліпки з глини, кухарів. Члени Товариства розведення домашніх тварин презентували колекцію своїх улюбленців, серед яких були різні породи голубів, кроликів, морських свинок, хом'яків. Товариство домашніх улюбленців організувало для своїх підопічних цілу ревію. Учасники та гості маніфестації мали можливість навіть проїхати верхи на кінських упряжних скіпажах, покуштувати димом пахучий бограч. Вуковарцям та та гостям міста була запропонована багата гастрономська пропозиція - поділено біля трьох тисяч порцій їжі.

У рамках маніфестації відбулася і культурно-мистецька програма, в якій взяли участь хорватські культурно-мистецькі товариства та представники національних меншин міста.

Українську громаду на святі представили члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка з Вуковара. Самодіяльний хоровий колектив під керівництвом Романа Матуса та під супровід вокально-інструментального ансамблю "Галичина" виконав низку українських народних пісень. А український дитячий колектив "Сонечко" разом з панянкою Олесею Беч, яка нещодавно обрана заступником голови українського товариства ім. Івана Франка у Вуковарі, відтворили на сцені давній український весняний обряд - плетіння віночків, чим збагатили загальний виступ товариства.

До численної публіки з привітальними словами звернулися мер міста Вуковар Іван Пенана, його заступник Мар'ян Павлічеч, відповідала на питань культури та туризму при міській раді Марина Секулич, голова туристичної громади міста Вуковар Ясна Бабіч.

Свято відбулося у гуртовому, веселому, приємному суспільстві, а це - головна ознака таких маніфестацій.

Тетяна Рамач

Фестиваль "Калина" у Сремській Мітровиці

У неділю, 21 червня 2015 року, в місті Сремська Мітровиця відбувся 12-тий фестиваль української культури під назвою "Калина". Організатором фестивалю було Товариство плекання української культури "Коломийка" із Сремської Мітровиці (Сербія).

У рамках фестивалю були проведені етнографічна виставка та презентація українських народних страв. Головним заходом фестивалю був концерт української пісні й танцю. На святковому вечорі презентували свою творчість народні ансамблі українських культурно-просвітних товариств із Сербії, а саме: УКЦ "Кобзар" з Нового Сада, КМТ ім. Івана Сеньюка Кула, КПТ "Карпати" м. Вербас, УКПТ "Калина" с. Інджія та ТПУК "Коломийка" зі Сремської Мітровиці.

Крім домашніх товариств, у фестивалі взяли участь і гості з-за

● Ірина Семенюк

кордону: Фольклорний ансамбль "Диво-цвіт" та ансамбль народної музики "Бревіс" з України, Мистецьке

товариство "Молода надія" з Румунії, Українське товариство "Козак" з БіГ, Українське культурно-просвітне товариство ім. Івана Франка з Вуковара та Українське культурно-просвітне товариство "Україна" зі Славонського Броду з Хорватії.

Український народний хор УКПТ ім. Івана Франка подарував присутнім низку українських народних пісень. Українське культурно-просвітне товариство "Україна" зі Славонського Броду

представила молода артистка Ірина Семенюк. Ірина артистично виконала українську народну пісню "Ой, у вишневому саду". Публіка була вражена голосом молодої артистки та нагородила її гучними оплесками. Ірині Семенюк вручили диплом, як подяку за те, що брала участь у найбільшому фестивалі української культури в Сербії.

Михайло Семенюк

Nastup KPD Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana na Berenjskim susretima u Mađarskoj

● Zbor KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani

U mađarskom gradu Csakbereny, nadomak Budimpešte, 30. svibnja 2015. godine održani su XX. berenjski susreti, i u sklopu toga VI. bečarski dani Csakberenya. Na poziv Lasla Večejja, župana županije Fejer, odazvali su se i članovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana te sudjelovali u programu manifestacije.

Program je bio zanimljiv i raznovrstan, izložene su rukotvorine, izložbe cvijeća i obrta, uprizorene razne zabavne igre koje asociraju na vrijeme csakberenyskih ratova, u čiju slavu je i upriličena manifestacija, te razne jahačke igre spretnosti i slično. Nakon svečanog otvaranja i pozdravnih riječi župana, te prezentiranja povijesnoga značenja riječi "bereny", usli-

jedio je kulturno-umjetnički program u izvedbi pjevačkih zborova te folklornih plesnih skupina.

U sklopu kulturno-umjetničkog programa manifestacije, nastupila je i pjevačka skupina KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani pjevanjem četiri ukrajinske ritmične pjesme. Organizatori i voditelji programa posebno su lijepo najavili ukrajinsku udrugu iz Lipovljana koja njeguje i pjeva ukrajinske pjesme u cilju očuvanja ukrajinske baštine u inozemstvu.

Nastup Ukrajinaca iz Lipovljana je prihvaćen od mnogobrojne publike veoma srdačno, a posebno su se obradovali i čestitali na uspješnom nastupu jedna Ukrajinka koja se udala u Csakbereny i živi tamo već 20 godina, te Antal Takač

koji je iz naših krajeva doselio tamo 1993. godine i prije doseljavanja se zvao Ante Takač. Ovdje je zaradio mirovinu, ima položen ispit za turističkoga vodiča i vodi mađarske turiste u Hrvatsku, u naše krajeve sve do Jadranskog mora.

Csakbereny je mjesto ispod južnih obronaka brda Vertes i pripada kotaru Mor u županiji Fejer. Broji blizu 1500 stanovnika a udaljen je od Budimpešte 65 km. U mjestu Csakbereny postoje ostatci rimske kupelji, a ovo mjesto je poznato po događajima iz ratova s Turcima, kada se na polju nedaleko od ovoga mjesta odjednom okupilo preko 10.000 konja, koje su vojnici prema ratnoj strategiji morali poleći da ih neprijatelj ne primijeti. U spomen na taj događaj, i sada se održavaju susreti na kojima se prikazuju vještine ophođenja s konjima.

U sklopu manifestacije bilo je i okupljanje svih mjesta iz Mađarske koja u svom imenu imaju slog "bereny" (npr. Csakbereny, Diosbereny...) kojih ukupno ima 13.

Po završenom nastupu i ručku koji je pripremio organizator, članovi KPD Ukrajinaca "Karpati" imali su mogućnost malo pogledati prekrasan glavni grad Mađarske - Budimpeštu, te nastavili put za rodno selo Lipovljani.

Ivan Semenjuk

925-godišnjica ukrajinskog grada Husta

Predstavnici iz Hrvatske posjetili Hust te dogovorili suradnju

● Ivan Semenjuk i delegacija općine Lipovljani u Hustu

Već duže vrijeme postoji želja i plan uspostave suradnje grada Husta (Ukrajina) i općine Lipovljani (Hrvatska). Uz svesrdnu pomoć veleposlanika Ukrajine u Republici Hrvatskoj NJ. E. Oleksandra Levčenka, načelnik općine Lipovljani dobio je službeni poziv na obilježavanje 925-godišnjice postojanja grada Hust 9. i 10. svibnja 2015. godine.

Ovome pozivu s velikim oduševljenjem odazvali su se i uputili u Hust načelnik općine Lipovljani Mario Ribar i predsjednik KPD Ukrajinaca "Karpati" -

Lipovljani Ivan Semenjuk. Od samoga dočeka pa sve do povratka kući, gosti iz Hrvatske bili su veoma ugodno primljeni kako od gradonačelnika Husta Volodymyra Kaščyka, tako i od sekretara Hrustske rade Erfana Volodymyra, te člana Hrustske rade Vasylja Vasiljevića.

Nakon smještaja u hotel, goste iz Lipovljana proveli su centrom grada Husta i upoznali ukrajinsku povijest i životom ovoga grada.

Drugi dan je započeo posjetom gradskom muzeju i drugim znamenitim obilježjima grada, a potom je posjećena "Dolina narcisa" - prirodni park nepreglednih livada sa samoniklim narcisima, koji se nalazi pod zaštitom UNESCO-a. Interesantan je bilo potom obilazak i jedne farme ovaca čiji je vlasnik po uzoru na hrvatske sireve počeo proizvodnju sireva i drugih proizvoda od ovčjeg mlijeka. Restoran za degustaciju i uživanje u delicijama bio je prepun, a a goste iz Hrvatske je čekao rezerviran stol.

Središnja manifestacija označavanja 925-godišnjice grada Husta održana

je 10. svibnja, na kojoj je po slobodnoj procjeni bez obzira na prijeteću kišu nazočilo nekoliko tisuća građana. Uz ostale uzvanike - od mjesne, regionalne i savezne vlade Ukrajine, posebno su bili predstavljeni gosti iz Hrvatske, kao budući suradnici i partneri u životu Husta. S pozornice su se obratili nazočnima uz riječi zahvale na prijemu i mogućnosti prisutnosti ovome velikom događaju za Hust, te izrazili želje za dobrom suradnjom u budućnosti.

U opuštajućoj atmosferi i razgovorima s čelnicima Husta, Lipovljanci su postigli glavni cilj svoga putovanja. Već u 7. mjesecu ove godine delegacija Husta planira doći u Lipovljane na potpisivanje ugovora o suradnji Husta i Lipovljana, te na manifestaciju "Večer ukrajinske pjesme i plesa" 3. listopada 2015. godine na kojemu će gostovati jedno njihovo kulturno-umjetničko društvo. Predloženo je da predstavnici ukrajinskoga grada Husta predstavljaju Ukrajinu kao zemlju partnera na "Lipovljanskim susretima" 2016. godine.

Ivan Semenjuk

2015. godina u Ukrajini posvećena metropolitu Andreju Šeptyckom

Najutjecajniji predstavnik Grkokatoličke crkve početkom 20. stoljeća Andrej Šeptyckij

Metropolit Andrej Šeptyckij
(1865. - 1944.)

Andrej Šeptyckij rođen je u zapadnoukrajinskom selu Prylbyči (Ljvivska oblast), 1865. godine. Andrejev otac, grof Ivan (Jan) Šeptyckij potječe iz ugledne ukrajinske plemićke obitelji Šljahetnyj, koja je duže vrijeme bila izložena pritiscima polonizacije, zbog čega su preuzeli prezime po lokalnom mjestu Šeptyč (Šeptickij) i prešli na rimokatoličku vjeru. Majka Sofija Fredro bila je poznata poljska spisateljica i umjetnica. Iako je Andrej Šeptyckij kršten u rimokatoličkoj crkvi, on je u Vatikanu podnio zahtjev da promijeni svoj obred. U svibnju 1888. ušao je u Bazilijanski monaški samostan u Dobromylju. U kolovozu 1892. nakon završetka osnovnog teološkog obrazovanja, zaredio ga je biskup Julijan Peleš. Završio je studij prava na Sveučilištu u Krakovu 1894. godine, a potom i studije teologije i filozofije na Isusovačkom sjemeništu, također u Krakovu.

Šeptyckij je brzo napredovao u redovima Grkokatoličke crkve. Svoj uspon je započeo kao učitelj novaka u Dobromylju od 1893. do 1896. godine, zatim je na godinu dana postao voditelj Samostana Sv. Onufrija u Ljvivu, a potom i profesor teologije u Krystynopiljskom manastiru. U isto vrijeme osnovao je časopis "Misionar" (1897.). U rujnu 1899. imenovan je biskupom Stanislaviva, a potom je bio ustoličen za metropolita Halyča, nadbiskupa Ljviva te biskupa Kamjanec-Podiljskog u siječnju 1901. godine. Šeptyckij je

također postao član i zamjenik maršala Halyčinskog sabora (od 1901.) te član Austrijskog doma i Imperijalnog ministarskog vijeća (od 1903.). Tada je u tim visokim institucijama često govorio o ukrajinskim pravima te zagovarao uspostavu ukrajinskih škola i sveučilišta u Halyčyni i šire. S obzirom na njegovo obiteljsko podrijetlo izloženo dugogodišnjoj polonizaciji, u početku su ga mnogi Ukrajinci doživljavali s oprezom. Bojali su se da ga poljska vlast ne koristi kao instrument za daljnju polonizaciju ukrajinskog društva. No, Šeptyckij je svojim snažnim zalaganjem za zaštitu ukrajinske crkve i kulture brzo razuvjerio sve koji su sumnjali u njegovu ideološku oprijedjeljenost te je postao jedan od najuglednijih ukrajinskih društvenih i kulturnih aktivista. Tijekom ruske okupacije Halyčyne u Prvom svjetskom ratu Šeptyckij je uhićen u rujnu 1914. godine, a potom i deportiran. Veliko nepovjerenje carskih vlasti prema njegovoj austrougarskoj lojalnosti, prijateljskom poznavanju s brojnim katoličkim dužnosnicima te uglednom položaju među neovisnom političkom strujom Ukrajinaca, rezultiralo je njegovim pritvaranjem, prvo u Kyjivu, a zatim i u Njižnom Novhorodu, Kursku, Suzdalju i Jaroslavlju. Pušten je tek nakon Ruske revolucije u veljači 1917. godine, nakon čega kratko putuje u Sankt Peterburg i Kyjiv, gdje se susreće s članovima novog ukrajinskog parlamenta Središnje rade. Nakon povratka u Ljviv, u rujnu 1917., Šeptyckij se brzo uključuje u crkvene poslove i ukrajinsku borbu za nezavisnost (1917. - 1920.). U svom posljednjem govoru u Austrijskom domu (veljača 1918.), spominje Brest-litovski sporazum, koji je loše utjecao na položaj Ukrajinaca. Tada podržava vraćanje povijesne ukrajinske regije Holm, koja se našla pod kontrolom Poljaka. Podržava opći princip nacionalnog samoodređenja. Kao član Ukrajinskog nacionalnog parlamenta podržava stvaranje Zapadne ukrajinske narodne republike i lobira za priznanje nove države. Za taj izrazito proukrajinski stav bio je privremeno pritvoren, stavljen u kućni pritvor, a zatim mu je zabranjeno napuštanje grada Ljviva sve do prosinca 1919. godine. Nakon isteka zabrane Šeptyckij je proputovao cijelu Europu, Sjevernu i Južnu Ameriku, pritom posjetivši višemilijunsku ukrajinsku dijasporu. Lobirao je među brojnim političkim i crkvenim dužnosnicima s naglaskom na humanitarni aspekt

ukrajinskog pokreta u Halyčyni. Pri povratku u Ljviv ponovno je zadržan na ulasku u Poljsku, u rujnu 1923. godine. Optužen je za antipoljske aktivnosti te je bio pritvoren na četiri mjeseca u gradu Poznanu.

Tijekom boravka u Ruskom imperiju Šeptyckij se trudio uspostaviti grkokatoličke zajednice, povezati brojne Ukrajinke s aktivnošću Grkokatoličke crkve. No, rezultati su bili slabi, centralizacija i pritisci bili su preveliki. Katolicizam bilo koje vrste u Ruskom imperiju nije bio poželjan, a ukrajinski velikani poput Pavla Skoropadskog, Symona Petljure ili Dmytra Dorošenka, nisu bili skloni pretjeranoj suradnji s nečim što bi se moglo okarakterizirati kao blaža vrsta polonizacije. Ipak, oni su poštovali ukrajinske aktiviste, poput Šeptyckog, i proukrajinski nastroj nije bio dovođen u bilo kakvu sumnju, samo što su problem stjecanja ukrajinske neovisnosti sagledavali iz drugačije perspektive. Šeptyckij je posebne simpatije stekao na istoku Ukrajine kada je osudio poljsko rušenje ukrajinskih pravoslavnih crkvi u ukrajinskim regijama Holmu i Volynju. Tada su srušene neke od najstarijih ukrajinskih crkvi, neponovljivi spomenici kulture za kojima Ukrajinci žale i danas. Šeptyckij je bio vrlo aktivan u inozemstvu, posebno u tadašnjoj Čehoslovačkoj. Često je propagirao ekumenizam. Osnovao je brojne unijatske organizacije u Nizozemskoj, Belgiji i Engleskoj te potaknuo određeni broj manjih crkvenih zajednica da se preobrate na istočni katolicizam.

Drugi svjetski rat bio je posebno težak period za Šeptyckog i Ukrajinu grkokatoličku crkvu. Tijekom prve sovjetske okupacije Zapadne Ukrajine (1939. - 1941.) Šeptyckij je ostao u Ljvivu nastojeći braniti Ukrajinu crkvu. Izlagao se velikoj opasnosti kad je objavio nekoliko pastoralnih pisama, potičući odoljevanje ateizmu nametnutom od strane režima. Iako je tada zaplijenjeno mnogo crkvene imovine i većina vjerskih škola i drugih institucija su zatvorene, vlasti nisu ugrozile život Šeptyckog radi njegove iznimne popularnosti u društvu. U strahu za budućnost Ukrajinske crkve, u prosincu 1939. godine, tajno je posvetio Josyfa Slipog i postavio ga za svog pomoćnika s pravom nasljedstva. Šeptyckij je bio neumoljiv, i bez obzira na sve restrikcije i opasnosti, provodi različite crkvene reforme i angažira se u brojnim aktivnos-

tima s ciljem da uspostavi Unijatsku crkvu širom Sovjetskog saveza.

Iako Šeptyckyj ni u jednom trenutku nije simpatizirao nacističku ideologiju, kada su Nijemci okupirali zapadnu Ukrajinu u početku je vjerovao da će njemački režim biti blaži od sovjetskog. Vjerovao je da bi Nijemci mogli dozvoliti i uspostavu neovisne ukrajinske države, a već 1938. je podržao stvaranje dugo priželjkivane Karpatske Ukrajine. U lipnju 1941. godine, kao počasni šef Ukrajinskog nacionalnog vijeća u Ljvivu, podržao je stvaranje ukrajinske državne uprave i pozvao njemačke vlasti da omoguće uspostavu jedinstvene Ukrajine, uključujući i sve okupirane teritorije istočne Ukrajine. Međutim, njegov je optimizam oslabio kad je shvatio da se to ne će dozvoliti i kad je svjedočio okrutnosti nacista prema lokalnom stanovništvu,

posebno Židovima. Početkom 1942. uputio je pismo Heinrichu Himmleru prosvjedujući nad nacističkim postupanjem prema Židovima i zlorabljenjem lokalnoga ukrajinskog i poljskog stanovništva u antižidovskim represijama. Šeptyckyj je počeo pružati utočište Židovima skrivajući ih od nacista u više samostana. U studenom 1942. objavio je snažno pastoralno pismo u kojemu je osudio sva ubijanja te politički motivirana ubojstva koja su provodile određene ukrajinske stranke. Šeptyckyj je ostao aktivan u ukrajinskom političkom životu tijekom rata unatoč lošem zdravlju. Neprestano je pokušao posredovati između suprotstavljenih frakcija u crkvenom i političkom životu te postići razumijevanje s čelnicima Ukrajinske pravoslavne crkve. Njegova ranija podrška stvaranju Divizije Halyčyna i dodjeljivanje vojnog kapelana bili su samo neki od razloga zbog čega su ga sovjetske vlasti promatrale kao neprijatelja kojega treba što prije zaboraviti. Nakon što su sovjetske snage zauzele zapadnu Ukrajinu 1944., raznovrsni napadi na Ukrajinsku crkvu i čelnike poput već pokojnog Šeptyckog bili su nezaustavljivi. Pozicija nekad snažne Grkokatoličke crkve znatno je oslabila.

Šeptyckyj je bio plodonosan pisac kada su u pitanju teme: crkvena organizacija i povijest, teologija, duhovnost, ekumenizam i filozofija. Kao podloga za njegovu planiranu beatifikaciju prikupljena su 22 sveska njegovih djela, među njima njih šest je objavljeno do

1989. godine. To su prije svega njegova pastoralna pisma i članci u novinama, časopisima i drugim publikacijama na ukrajinskom, poljskom, latinskom, njemačkom i drugim jezicima. Prvi svezak njegovih pastoralnih pisama "Djela sluga Božjeg Metropolita Andreja Šeptyckog: Pastoralni listići" (1965.) sadrži sveobuhvatnu bibliografiju njegovih radova, a uredio ga je Anatolij Bazylevyč. Studija, koju je napisao sa svojim bratom, o monaškim pravilima "Tipikon" pojavila se na francuskom jeziku 1964. godine. U znak priznanja za njegov znanstveni rad Šeptyckyj je postao punopravnim članom Znanstvenog društva "Ševčenko" (1925.) i Ukrajinskog teološkog znanstvenog društva. Radi iznimne pobožnosti, ekumenizma i neustrašivog otpora prema nacističkom i sovjetskom režimu godine 1950. nastao je popularni pokret za njegovu beatifikaciju koji je predvodio nadbiskup Ivan Bučko. Godine 1968. papa Pavao VI. dao je Šeptyckom naslov "Božji sluga". Otada su čelnici Ukrajinske grkokatoličke crkve nastavili s pokušajima da ga se prepozna kao svetca, često nailazeći na otpor poljskih katoličkih dužnosnika. Veliku štetu ugledu Šeptyckog nanijela je sovjetska propaganda i njegov doprinos objektivno se počeo sagledavati u svjetskoj i ukrajinskoj historiografiji tek nakon 1990. godine. On je iz istih razloga i danas predmet brojnih biografija, članaka, disertacija i zbirki objavljenih u brojnim izdanjima širom svijeta.

Sergej Burda

Prva sveta pričest u grkokatoličkoj crkvi u Kaniži

Jedan od najvažnijih događaja u životu svakoga kršćanina dočekala su i djeca iz Kaniže. Sakrament prve

svete ispovijedi i prve svete pričesti primili su u grkokatoličkoj crkvi Rođenja Presvete Bogorodice.

Svečanu svetu liturgiju služio je župnik Nikola Stupjak koji je i pripremio djecu za ovaj značajan događaj. Djeca su se dugo i marljivo pripremala na satima vjeronauka zajedno sa svojim župnikom Nikolom Stupjakom te na nastavi njegovanja ukrajinskog jezika s prof. Oksanom Martinjuk.

Za vrijeme svete liturgije crkva je bila puna vjernika i gostiju. Prvopričesnici su se zahvalili roditeljima i gostima recitacijama o Isusu te prigodnim lijepim pjesmama. Učenici koji izučavaju ukrajinski jezik u školi, otpjevali su i „Molitvu za Ukrajinu“ u nadi da će u toj zemlji nastati mir i dobrobit, a Ukrajina postati demokratska i slobodna zemlja.

Dječji nastup ispunio je srca odraslih ljubavlju i radošću dok su djeca bila ponosna što su po prvi put primili Isusa u svoja srca.

Mirjana Has

Hrvatske postrojbe u Prvom svjetskom ratu na ukrajinskim zemljama – Zakarpattju, Lemkivščyni, Volynji, Halyčyni i Bukovyni

Carske i kraljevske pješačke pukovnije br. 16, 53, 54, i 93 u borbama kod Dobronoutza/Dobrynivci u Bukovyni

13. nastavak

● Hrvatski domobrani u Galiciji

U dolini Dnjistra sjeveroistočno od Okne obrambene linije su branili domobrani 28. osječke pukovnije a uz njih postavi 27. sisačke pukovnije.

Na njihove prihvatne položaje žestoko je i pogubno tuklo rusko topništvo. O tim presudnim i najtežim danima u cjelokupnom ratnom putu 42. domobranske pješačke pukovnije jedan od sudionika svjedoči;

“Rano u jutro 10. lipnja započima onaj težki, odlučni napadaj Rusa na 84. domobransku brigadu, koja se sastojala iz 28. i 27. domobranske pukovnije. 28. pukovnija bila je prisiljena povući se kod Okne.

Njezini naponi, da se tu održi, bili su uzaludni. I 27. pukovnija mora se povući. Ona je bila ugrožena s lijevog boka i u sredini. Rusi iskorišćuju duboki usječen potok Čarni, koji je vijugao kroz sredinu postava 27. domobranske, te se razvijaju zaštićeni na padinama s obje strane potoka. Tim padinama oko Čarna Potoka Rusi dovlače i pojačanja. Tamo se je borila i bojna satnika Fejera oko trigonometra. Tu je satnija nadporučnika Bačića južno od trigonometra sjajno odbila pokušaje ruskog prodora u odsjeku III/25. bojne...Bilo je jasno da se približava puna katastrofa.

Teški je to bio osjećaj za zapovjednike naše domobranske divizije, brigada i pu-

● Domobran 28. pukovnije

kovnija. Položaj kod 25. bio je najbolji. Ona je vješto manevrirala i uzdržala. Druge pukovnije, koje su ali ipak više stradale, bile su prisiljene na povlačenje na više odsjeka, Gubitci su bili veliki i kod 25. i kod drugih naših pukovnija, djelomično vrlo teški.

Rusi prodiru u važnu točku Pohorlovac. Tamo se nalazio pukovnik i liječnik dr. Jambrišak. ...Povlačenje 27. pukovnije prisililo je i naše topništvo, da se povuče od visine 262. jugoistočno od Pohorlovca. Rusi slijede sa slabim snagama 27. pukovniju a glavni dio ruske navalne skupine započima obuhvat lijevog krila odsjeka Pintar, te ulazi iza leđa, u prostor, gdje se je razvila 54. pješačka pukovnija Fejer i lievo krilo 4. bojne domaće pukovnije. Rusima uspijeva obuhvat i odmotavanje tog odsjeka. Skoro sve naše čete, koje su se tamo borile, bile su zarobljene... Fronta je već bila probijena na više mjesta. Jedni su se još držali, dok su drugi uzimali. Gubitci su bili veliki. .. Na desno krilo III. bojne domaće pukovnije udarala je sa svih strana puščana i topovska vatra. Oni su

● Rječica Čornjava

● Hrvatski domobrani sahranjuju svoga suborca

davali znakove za uzmak. Ali nitko se od njih nije povratio. Ruski valovi progutali su i IV. bojnu domaće pukovnije i jedan i pol bojne 54. pješačke pukovnije.

...Skupljeni ostaci domobranske 25. pukovnije povlače se s pukovnikom Delićem, s teško ranjenim satnikom Horvatom i ostalim ranjenicima, najviše od I. bojne, dalje prema jugozapadu.⁴²

Povlačenje prema sjeverozapadu i bitke uz rječice Čornjavu i Voronu te kod Lisnyj Hlibyčyna

Radi sve silnijeg nastupanja ruske vojske na cijeloj bukovynskoj bojišnici i na bojišnici oko Dnjistra u istočnoj Galiciji naređeno je postupno i opće povlačenje.

Cijele karavane s preživjelim izmorenim i ranjenim vojnicima ubrzano se povlače prema Valjavi, gdje su se skupili i ostatci 42. "Vražje divizije. Od tuda usiljenim noćnim maršem povlačenje se nastavlja prema Kicmanu, a zatim preko sela Ošhliby i Nepolokivci tijekom 11. lipnja kod Hlynycje prijeđena je rijeka Prut. Jedan dio satnija 53. pješačke pukovnije a za njima i satnije i bojne drugih pukovnija napredovale su preko sela Knjaže, Rudnyky i Zabolotiva u Kelyhiv. Do 18. lipnja sve su se pukovnije ustalile uz rječicu Čornjavu istočno od Kolo-myje.

Postrojbe 53. i 16. pješačke pukovnije 72. zagrebačke pješačke brigade raspoređuju se istočno od Hvizdeca. Ovdje duž rječice Čornjave, na rječicu Čortovec između Dnjistra i Pruta utvrđuju novu rovovsku obrambenu liniju.

Rusi 28. lipnja svojim topništvom

i masovnim pješačkim napadom pokušavaju izvršiti proboj branjenih novoformiranih rovovskih linija na poteze od Zabolotiva i Hvizdeca, kod sela Balyni, Kobylec i Pidhajčyky. U žestokim borbama sudjeluju najveći dio postrojbi XIII. zagrebačkog zbora, kao i redovne i domobranske pukovnije. U izravnim topničkim i pješačkim bitkama stradao je veliki broj vojnika. Toga dana samo je iz 16. pješačke pukovnije nestalo 60 vojnika, 6 je zarobljeno dok je 165 ranjeno a poginulih je bilo 20 vojnika. Iz stroja je izbačen 251 vojnik i časnik.⁴³

Povlačenje je nastavljeno prema Turki, a zatim u dubinu prema zapadu na potez Majdan Hrnyčnyj - Kamionka - Mlynice - Lisna Slobidka uz gornji tok Vorone između Tysmenycje i Otynije. Jake ruske snage 5. srpnja napreduju iz pravca Plumačik Potoka. Nakon razmjene topničke i strjeljačke vatre austrougarske snage kreću u protunapad prema nadirućim daleko brojnijim ruskim postrojbama kroz nepregledni i šumoviti teren, gdje su zaustavljeni.

Tako 28. srpnja Rusi napadaju bojišnicu 21. domobranske divizije kod mjesta Lisnyj Hlibyčyn južno od Otynije. Južnije postrojbe 72. pješačke brigade i 42. pješačke divizije vode žestoke borbe za kontrolu sela Molodyliv. U ovoj bitci, između brojnih poginulih u Ratnom dnevniku 16. varaždinske pukovnije uz zapovjednika 1. bojne bojnika Vučichla, navodi se i ime poručnika Tomićića, hrabrog mladog pričuvnog časnika koji je poginuo na čelu svoje satnije.⁴⁴

Zagrebački mjesečnik "Ilustrovani list" izvještava o njegovoj pogibiji: Juraj Tomićić, sin Luke Tomićića iz Lovinca,

poručnik ces. i kr. 16. pješačke pukovnije i činovnik Prve hrvatske štedionice u Zagrebu, pao je hrabro se boreći - pogodjen od neprijateljskog taneta - dne 28. srpnja o.g. u 8 sati na večer na ratištu.⁴⁵

Isti broj "Ilustrovanog lista" izvještava o smrti još jednog službenika Hrvatske štedionice; .

"Kako se službeno sa sjevernog ratišta javlja, poginuo je tamo 28.. pr. mj. junačkom smrti na bojištu oko Stanislaviva c. i kr. kadet Miroslav Klier, činovnik bjelovarske podružnice Prve hrvatske štedionice. Klier je bio rodom iz Zagreba. Osnovne škole polazio je u Virovitici i u Križevcima. Pokojnik je nastavio nauke u trgovačkoj akademiji u Zagrebu. Pred sam rat položi sa izvrsnim uspjehom zaključne ispite na istom zavodu i to kao jedan od ponajboljih djaka od početka zavoda. Poslije svršenih nauka dobio je mjesto kod Prve hrvatske štedionice u Bjelovaru, te je uživao poradi svoje poznate spremne i marljivosti, veliko uvaženje među pretpostavljenima, a poglavito među svojim drugovima.

Medju građanstvom nailazio je uvijek na tople simpatije.

Koncem mjeseca srpnja 1915. morade nastupiti vojničku službu te je časničku školu u Ogulinu, poslije na Rijeci sa lijepim uspjehom apsolvirao. Počevši od mjeseca veljače o.g. nalazio se je neprekidno na sjevernom ratištu. Prigodom jednog juriša rano jutrom dne 27. pr. mj. smrtno ga rani tane u prsa, kojoj rani još isti dan podleže, ispustivši svoju plemenitu dušu.⁴⁶

(Nastavak slijedi u idućem broju)

Boris Graljuk

⁴² S. Pavičić, 556.-562..

⁴³ Ratni dnevnik..., 142.

⁴⁴ Toga 28. srpnja 1916. navodi se samo 32 poginula iz I. i IV. bojne 16. varaždinske pukovnije. O ranjenim, zarobljenim i nestalim nema informacija. Isto, 149.

⁴⁵ Ilustrovani list br. 36, Zagreb, 2. rujna 1916., 843.

⁴⁶ Isto

Tijekom ljetne sezone 2015. u Hrvatsku na odmor će biti dovedeno više od 400 ukrajinske djece

Prvog lipnja 2015. godine u hrvatske gradove Trogir i Makarsku stiglo je 140 djece koja su stradala u ratnom vihoru na istoku Ukrajine, čiji su roditelji poginuli u antiterorističkoj operaciji ili stradali tijekom ratnih zbivanja.

Humanitarnu akciju glede organizacije odmora na poznatim odmaralištima Hrvatske tristo ukrajinske stradale djece je bilo inicirano bivšim hrvatskim nogometašem, a sada FIFA menedžerom Ivicom Pirićem uz svestranu podršku i

pomoć Veleposlanstva Ukrajine u Hrvatskoj.

Prva skupina ukrajinske djece boravi u Hrvatskoj od 1. do 14. lipnja, a druga skupina dolazi na Jadran krajem kolovoza 2015.

Prema inicijativi Veleposlanstva Ukrajine i zahvaljujući financijskoj i materijalnoj potpori administracija Karlovačke županije i grada Karlovca 19. lipnja 2015. na Jadransku obalu – grad Selce iz Mykolajivske županije Ukrajine stigla je druga

skupina djece, izbjeglica s ratom zahvaćenih područja Ukrajine.

Četrdesetpetero ukrajinske djece dva tjedana će boraviti na odmoru u Hrvatskoj i imat će mogućnost upoznati ljepote hrvatskoga Jadrana.

Zahvaljujući aktivnom radu Vele-

poslanstva, podršci hrvatskih prijatelja Ukrajine i tijela državnih i lokalnih uprava RH tijekom ljetne sezone 2015. u Hrvatskoj će na odmor biti dovedeno više od 400 ukrajinske djece, koja su stradala od ruske vojne agresije na našu državu.

Veleposlanik Ukrajine u Hrvatskoj Oleksandr Levčenko zajedno s bivšim predsjednikom Republike Hrvatske (2000. – 2010.) Stjepanom Mesićem posjetio je djecu – izbjeglice s istočnih regija Ukrajine, koji se nalaze na odmoru u dječjem odmaralištu grada Selce. Pedeset dvoje djece – izbjeglica s

Donbasa i prateće osobe, koji su stigli u Hrvatsku iz Mykolajivske oblasti Ukrajine nalaze se na dvotjednom odmoru u dječjem odmaralištu grada Selce, što je bilo omogućeno uz financijsku i materijalnu potporu Karlovačke županije, grada Karlovca i Veleposlanstva Ukrajine u RH.

Tijekom sastanka s ukrajinskom

djecom Stjepan Mesić, koji je predsjednik Društva hrvatsko-ukrajinskog prijateljstva, poklonio im je hrvatske suvenire.

Sa svoje strane djeca su otpjevala nekoliko ukrajinskih domoljubnih pjesama i poklonila Predsjedniku Hrvatske slike na temu Domovine.

Veleposlanstvo Ukrajine u RH

Djeca iz Ukrajine kod spomenika Tarasa Ševčenka u Zagrebu